

(Est. 26th Dec. 1911).

J. N. L. KADIMAH

836-842 LYGON ST., NORTH CARLTON

50th *Annual Report* *and*

Balance Sheet

OF THE

**Jewish National Library
KADIMAH**

FEBRUARY 1962

BANQUET TO MARK THE 50th ANNIVERSARY OF THE KADIMAH,
(l. to r.): Mrs. & Mr. B. Nusbaum, Mrs. & Mr. S. Burstin (addressing) Mr. J.
Rymer, Mr. & Mrs. L. Freedman, Mr. and Mrs. N. Beller.

"KADIMAH" JEWISH NATIONAL LIBRARY.

(Est. 26th Dec. 1911).

J. N. L. KADIMAH

836-842 LYGON ST., NORTH CARLTON

50th

Annual Report

and

Balance Sheet

OF THE

Jewish National Library

KADIMAH

FEBRUARY 1962

**JEWISH NATIONAL LIBRARY "KADIMAH"
MELBOURNE**

MANAGEMENT FOR THE YEAR 1961

EXECUTIVE:

President: MR. S. BURSTIN

Vice-President: MR. F. ALTMAN

Vice-President: MR. J. RYMER

Hon. Treasurer: MR. L. CHERNY

Assistant Hon. Treasurer: MR. I. CZYZYK

Hon. Secretary: MR. B. EZROWICZ

COMMITTEE:

MR. PH. BLOCK

MR. CH. ROZENBES

MR. I. EINHORN

MR. N. SMUZYK

MR. H. GERSHOV

MR. S. SZWARC

MR. J. GETTLER

MRS. E TABACZNIK

MR. M. GREENBERG

MR. S. TIGEL

MR. N. GRYFENBERG

MR. M. WILENSKI

MR. A. KWIATKOWSKI

MR. M. ZALCMAN

MR. S. POWODOWSKI

Hon. Solicitor: MR. J. OKNO, LL.B.

Auditor: MR. L. STONE

Secretary: MR. L. FREEDMAN

Librarian: MR. J. DORENBLAT

Caretaker: MR. W. J. THOMAS

50th Annual Report

Dear Member,

We have pleasure in presenting the 50th Annual Report and Balance Sheet for the year 1961.

The main event in the activities of our Institution in the year under review was, undoubtedly, the visit of the famous poet Abraham Sutzkewer. He was the fourth guest-speaker from overseas to visit Australia at the invitation of the Kadimah. The visit of Mr. Sutzkewer, as well as the visits of the previous guests, served as an awakening campaign for Yiddish ,for Jewish culture and for the strengthening of Jewish life in our Community.

Mr. Sutzkewer's lectures, full of poetic vigour, made a strong impression on his audiences, and during his short stay in this country he gained many friends and admirers.

The visit of Dr. H. Shoskes from United States also contributed largely to the last year's cultural activities of the Kadimah. Dr. Shoskes completed here not only a successful campaign to popularize Yivo publications and revived the activities of the Yivo branch here, but also held a number of lectures. These lectures on Jewish communities in the world, which he visited shortly before his arrival in Australia, were well received and widely attended.

The visit of Mr. J. Artuski on behalf of the "Bund"-Organisation should also be mentioned as Mr. Artuski held several lectures in Melbourne and Sydney on cultural and social subjects. Mr. Artuski held one lecture at the invitation of the Kadimah.

The visits of these three honoured guests helped considerably to maintain the cultural activities of the Kadimah and of our Community in general on a high level during the past year and to strengthen our cultural life.

However, the activities of the Kadimah were not confined only to lectures by the guest speakers. A great number of cultural functions were organised with local cultural forces (see the list of Kadimah functions). These endeavours resulted in a fruitful season of cultural activities during almost the whole year.

The outgoing Committee has paid great attention to the problem of moving the Kadimah to a more central location. An Extraordinary General Meeting of the Kadimah members was convened last July to deal with the problem. At the meeting, a great majority of members favoured the Committee's proposal of moving the Kadimah to a southern suburb, but again two opinions were shaped: one—that the Kadimah should build its own new building and the other—that the Kadimah should build a Community Centre together with the State Zionist Council of Victoria.

As a qualified majority of 75% votes was necessary to carry out the proposal of the Committee, it failed to get the necessary majority by a few votes. Taking into considering that the same proposal, when put to vote at the General Meeting in December 1958, failed to attract

even a conventional majority of votes, it is quite clear now that it won't take long before concrete steps will be taken to provide the Kadimah with new premises in a new locality.

At the end of last year the Kadimah entered its 50th year of existence. This date is important not only for our Institution but for our whole Community as this date means 50 years of Jewish cultural activities in Melbourne.

In connection with the Kadimah Jubilee a special Committee was organised to celebrate the Jubilee Year. This Jubilee Committee consists of representatives of all major Jewish institutions in Melbourne (see Jubilee Committee). The first task of this Committee was to organise the Jubilee Banquet which took place last December at "Stanmark".

The banquet was a festive occasion which drew a large crowd of members and friends of the Kadimah (see Jubilee Banquet). At the banquet a considerable sum was collected for the Kadimah Jubilee Fund in order to provide the Institution with ample finances and to enable it to carry on its activities on a better and larger scale.

The Kadimah Jubilee Committee worked out a programme for the Jubilee Year which consists of various concerts, Jubilee Ball, literary evenings, an exhibition etc. Also the 3rd Australian Jewish Almanac should appear during the Jubilee year.

On the occasion of the 50th Anniversary of the Kadimah the outgoing Committee appeals to members and friends of our Institution to make a great effort for the preservation and stimulation of Jewish culture in Australia and for a stronger Jewish life in our Community in general.

COMMITTEE AND SUB-COMMITTEES

The following were elected to the Committee (Board of Directors) at the last General Meeting on 21st February, 1961: Messrs. F. Altman, Ph. Block, S. Burstin, L. Cherny, I. Czyzyk, I. Einhorn, B. Ezrowicz, H. Gershov, J. Gettler, M. Greenberg, N. Gryfenberg, A. Kwiatkowski, S. Powodowski, Ch. Rozenbes, J. Rymer, N. Smuzyk, S. Szwarc, S. Tigel, M. Wilenski, M. Zalcman and Mrs. E. Tabaczniak.

At the first meeting of the Committee the following were elected to Executive: Mr. S. Burstin—President; Messrs. F. Altman and J. Rymer—Vice-Presidents; Mr. L. Cherny—Hon. Treasurer; Mr. I Czyzyk—Assistant Hon. Treasurer; Mr. B. Ezrowicz—Hon. Secretary.

During the year under review 13 meetings of the Committee were held with the following attendance: Messrs. S. Burstin, B. Ezrowicz, S. Szwarc—13; F. Altman, J. Gettler, A. Kwiatkowski, J. Rymer—12; H. Gershov, M. Greenberg, Ch. Rozenbes—11; I. Czyzyk, N. Smuzyk, Mrs. E. Tabaczniak—10; Ph. Block, N. Gryfenberg, M. Wilenski—9; L. Cherny, I. Einhorn—8; S. Tigel—6; M. Zalcman—5; S. Powodowski—3.

Mr. I. Einhorn was overseas for a couple of months and Mr. Ph. Block could not attend a number of Committee meetings due to his indifferent health.

During the year under review 7 meetings of the Executive were held.

CULTURAL SUB-COMMITTEE

Mr. N. Gryfenberg (Chairman), Messrs. F. Altman, S. Burstin, B. Ezrowicz, J. Gettler, M. Greenberg, A. Kwiatkowski, Ch. Rozenbes, J. Rymer, S. Tigel, M. Wilenski, M. Zalcman.

FINANCE AND HOUSE SUB-COMMITTEE

Mr. L. Cherny (Chairman), Messrs. F. Altman, Ph. Block, S. Burstin, I. Czyzyk, I. Einhorn, H. Gershov, S. Powodowski, N. Smuzyk, S. Szwarc, Mrs. E. Tabacznik.

LIBRARY SUB-COMMITTEE

Mr. M. Greenberg (Chairman), Messrs. B. Ezrowicz, S. Szwarc and Mrs. E. Tabacznik.

LADIES AUXILIARY

A Ladies Auxiliary was active during the year under the leadership of Mrs. E. Tabacznik. The following ladies were active in the auxiliary: T. Ginter, Engel, R. Levita, Ch. Kotlarz, Milchman, J. Paw, S. Sher, E. Tabacznik, A. Warszawski and others. The ladies helped to arrange various functions, took care of the household of the Kadimah and helped to arrange the Bazaar of the Kadimah.

DELEGATES TO THE VIC. JEWISH BOARD OF DEPUTIES

Messrs. S. Burstin, M. Greenberg, M. Wilenski.

SECRETARIAT AND ADMINISTRATION

The Committee desires to record its appreciation to the Secretary of the Kadimah Mr. L. Freedman for his devotion to our Institution and co-operation in all matters affecting the activities of the Kadimah.

The Committee expresses its satisfaction with the work of the Librarian Mr. J. Dorenblat and the Caretaker Mr. W.J. Thomas.

Mr. S. Podem resigned on 17.1.62 from his position as administrator of the Kadimah and the Committee takes this opportunity to express its thanks and appreciation for his work done in the past.

MEMBERSHIP FLUCTUATION

At the last Annual General Meeting the Kadimah consisted of 1193 members; 15 members were enrolled during the year under review; 16 members died; 22 members were eliminated from the present list as non-financial. Our membership at present consists of 1170 members, including 299 women.

LIBRARY

During the year under review our Library has grown by a further 236 books. A sum of £197 has been spent on books. Although the number of readers has been at the same level as in the year 1960 (515 in comparison with 510 in 1960), the number of books read has decreased again (2635 in comparison with 3033 in 1960), due to the same

reasons as in the previous years: the "migration" of the readers from northern to southern suburbs away from the Library, the lack of new Yiddish fiction of which readers are fond and the T.V. which leaves little time for book-reading.

The following figures show what the Yiddish readers of our Library have read during the year under review: fiction—1527, memoirs—418, about Jewish destruction in Europe, (Churban literature)—194, essays—132, history—108, travels—92, poetry—53, folklore—49, literary magazines—43, science—8, philosophy—6, art—3, dramatic work—2; a total of 2635 books.

The total number of readers at present is 515, of whom 200 are active readers. During the year under review they read 2780 books—2635 in Yiddish, 137 in English and 8 in Hebrew. The Library consists now of 8059 books—5157 in Yiddish, 2318 in English and 584 in Hebrew.

The Library possesses a Department of Judaica of over 700 books in English on Jewish subjects and translations from Yiddish and Hebrew. This department is open to all and especially to Jewish youth interested in Jewish studies. There is no need for youth to become a member of the Kadimah in order to borrow books from the Library. A by-law of the Kadimah Committee allows youth to borrow books from the Library not being members of the Institution.

The Library has been reorganized lately and partly renovated, As the attendance in the Reading Room has fallen very sharply in the last years, the room was given temporarily to the YIVO secretariat and archives. Literary magazines and newspapers are available at the Library on request.

CULTURAL ACTIVITIES

During the year under review the following functions were held: 17 lectures, 7 various celebrations, 4 memorial evenings, one symposium, one collective lecture, one Purim Concert for adults and one for children, and a Jubilee banquet (see list of the Kadimah functions).

The following persons took part in the functions at the invitation of the Kadimah: Messrs. H. Bachrach, H. Bergner, A. Braizblat, S. Burstin, B. Ezrowicz, A. Feiglin, L. Freedman, J. Giligich, Rabbi H. Gutnik, J. Kahan, J. Kersh, J. Lerner, S. Maranz, H. Munz, J. Okno, B. Patkin, O. Rapaport, J. Rymer, Dr. H. Shoskes, A. Sutzkewer, Dr. M. Verstandig, J. Waislitz.

In the artistic programmes of these functions the following persons took part: S. Berkoff, S. Cylich, D. Kleinman, Sonia Korn, S. Migdalek, Miriam Rochlin, J. Sher, Liana Shirer, Sylvia Shleicher, R. Swiatlo, S. Tigel, J. Waislitz, Frida Wilenski, and other members of the David Herman Theatre Group.

The Committee takes this opportunity to express its thanks to the above friends for their co-operation in fulfilling the programme of cultural activities of the Kadimah during the last year.

G U E S T V I S I T S

VISIT BY ABRAHAM SUTZKEWER

Abraham Sutzkewer is one of the foremost Jewish poets of to-day. He is also the editor of the representative Yiddish literary magazine "Di Goldene Kayt" which is published by the Histadruth in Israel.

Mr. Sutzkewer spent 10 weeks in Australia, 8 of them in Melbourne.

He held 10 lectures at the Kadimah (see the list of the Kadimah functions) and one at B'nai B'rith at the invitation of the State Zionist Council. He also delivered 3 lectures in Sydney and 3 in Perth.

In Melbourne Mr. Sutzkewer's lectures were attended by over 3000 people. His other appearances were at the meeting of the Vilner, at the Vilner Memorial Evening, at Arthur Zigelbaum Commemoration Function and at a score of private gatherings, including a large gathering at "Stanmark". These gatherings gave him the opportunity to be in touch with hundreds of persons.

Mr. Sutzkewer was invited by the Victorian Jewish Board of Deputies to one of its monthly meetings at which he was officially welcomed by its President Mr. N. Jacobson. Afterwards Mr. Sutzkewer spoke briefly on Yiddish and Jewish culture as a medium for preservation and stimulation of Jewish life in our times.

The visit of Mr. Sutzkewer had a great influence on the cultural life of Jewish communities in Australia. Especially should be mentioned his visit to the Jewish community in Perth. It was for the first time that a lecturer, who came here at the invitation of the Kadimah, went to Perth for a series of lectures. The visit proved to be very successful and it should be hoped that coming lecturers will also visit Perth so that the small community there will be strengthened and stimulated.

VISIT BY DR. H. SHOSKES

Dr. H. Shoskes, the noted Jewish writer, who has visited almost every Jewish community in the world and has written many books of his travels, came to Australia last May at the invitation of the Kadimah. Although his visit was mainly in connection with a campaign for the Yivo Institute for Jewish Research, he gave during his 8 weeks stay in Australia several lectures in Melbourne and in Sydney.

In Melbourne Dr. Shoskes gave 3 lectures at the Kadimah (see the list of Kadimah functions) and one at Samuel Meyer's Hall at the invitation of the Warsaw Centre. He also appeared at the Herzl-Bialik Commemoration Evening, organized by the State Zionist Council.

Dr. Shoskes was also invited by the Vic. Jewish Board of Deputies where he was officially greeted by its President, Mr. N. Jacobson and then spoke briefly on Jewish life in the world to-day.

The visit of Dr. Shoskes was of great value to the cultural life of our Community in the past year.

S P E C I A L   F U N C T I O N S

L. CHERNY JUBILEE FUNCTION

On 5.2.61 an evening took place in honour of Mr. Leon Cherny to celebrate his 75th birthday. Mr. Cherny is an untiring communal worker, a long member of the Kadimah Committee and its Hon. Treasurer for several years. This function was arranged together with the Lodzer Centre. A large amount of money was collected for the Kadimah at the function.

N. GINTER SHLOSHIM EVENING

On 7.2.61 a Shloshim Evening was held in memory of the Jewish artist, the late N. Ginter. The evening was arranged by the Kadimah, J.L. Peretz School and David Herman Theatre Group.

The late N. Ginter left in his will half of his fortune to the Kadimah, J.L. Peretz School, Montefiore Home and the Yeshiva. The Kadimah Committee decided to dedicate to his memory a section with books in the Kadimah Library and to indicate on the books, to be bought with the money left by him for the Kadimah, that they were acquired from "N. Ginter Fund".

L. FREEDMAN JUBILEE FUNCTION

On 9.4.61 an evening was arranged to celebrate the 50th birthday of Mr. L. Freedman, the cultural worker and Secretary of the Kadimah for many years. Nearly 200 people attended the function, at which an appraisal of Mr. Freedman's work for the Kadimah and for the cultural life of the community was given.

MEMORIAL EVENING TO COMMEMORATE 18th ANNIVERSARY OF THE WARSAW GHETTO REVOLT

As in the past a Memorial Evening to commemorate the anniversary of the Warsaw Ghetto Revolt was arranged by the Victorian Jewish Board of Deputies and the Kadimah. The Memorial Evening took place on 12.4.61 (on the eve of 27th of Nissan) at the Melbourne Town Hall where over 2300 people were present.

The speakers paid tribute to the memory of the fighters of the Warsaw Ghetto Revolt and expressed their grief at the loss of the six million victims who gave their lives al Kiddush Ha'shem ve al Kiddush Ha'am. The "Hazonim" Choir took part in the evening with several appropriate songs.

WARSAW GHETTO EXHIBITION

From 10.4.61 — 14.4.61 a Warsaw Ghetto Exhibition took place in the Lower Melbourne Town Hall. The Exhibition was divided into three sections. The centre theme depicted the struggle of Jews against the Nazi oppression and their suffering during the Nazi occupation. The second section showed the birth and development of Israel. The third section displayed the reception of Jewish immigrants in Australia, their adaptation to the new conditions and their contribution to Australian economy, culture and way of life.

The Exhibition was organised by the Vic. Board of Deputies with the help of the Kadimah, State Zionist Council and Jewish Welfare Society. The opening ceremony was performed by the Lord Mayor of Melbourne and leading Melbourne personalities were present. Photographers of the daily newspapers and the T.V. covered this event.

Over 6000 people visited the Exhibition, mostly non-Jews, including many young people. The Exhibition was moved later on to the Mount Scopus College where it was seen by the pupils of the College and by people in the surrounding area.

DAVID ABZAC COMMEMORATION EVENING

On the occasion of the 10th Yorzeit of the late David Abzac, a Commemoration Evening took place on 30.4.61. The evening was arranged by the Kadimah in conjunction with the Jewish Welfare Society. At this evening a tribute was paid to the memory of this ardent communal worker who did so much for our Community and especially for the immigrants.

J. GILIGICH JUBILEE FUNCTION

On 4.6.61 an evening took place to celebrate the 70th birthday of Mr. J. Giligich, the Headmaster of the Peretz School and well-known pedagogue and cultural worker. Nearly 400 people were present at this function which was arranged by the Kadimah, J.L. Peretz School, Sholom Aleichem School, "Bund" and Wilner Landsmanschaft. Representatives of all these institutions expressed their appreciation for his devoted and inspiring work for Yiddish culture as a teacher, lecturer, author of school-books and plays for children, translator of stories for children into Yiddish etc.

UNITED ISRAEL APPEAL

As in the past, the Kadimah took part last year in the United Israel Appeal by arranging a function in conjunction with the organisations and institutions which are active in the northern suburbs and the Carlton Group for the United Israel Appeal. The function took place at the Kadimah on 18.6.61 at which Colonel Dina Werth was guest-speaker and Shulamit Livnat guest-artist. A large sum of money was raised at this evening.

EVENINGS IN HONOUR OF MR. O. RAPAPORT

Two evenings in honour of the well-known Yiddish author Mr. O. Rapaport took place at the Kadimah during the last year. On 16.7.61 an evening was arranged in connection with the publication of his book in Argentina "Biblical Improvisations," and on 12.11.61 a second evening was held in connection with the appearance of his new book in Melbourne "Glimmerings in the Mist". The last function was arranged together with the O. Rapaport Book-Committee which published the book.

At the functions an appraisal of O. Rapaport's books were given. In his address at the second evening O. Rapaport spoke about the difficulties which a Yiddish writer experiences to-day in trying to publish his books.

WELCOME EVENING FOR MR. AND MRS. J. OKNO

On 23.7.61 an evening was arranged to welcome back Mr. and Mrs. J. Okno upon their return from a world tour.

Mr. Okno has been the Hon. Solicitor of the Kadimah for many years and is one of its past presidents.

At the evening Mr. Okno spoke of his impressions of Jewish monuments and museums in the world which aim to keep alive the memory of the 6 million Jews martyred by the Nazis.

MOSHE GROSSMAN SHLOSHIM EVENING

On 31.10.61 a Shloshim Evening was held in memory of the well-known Jewish writer who was the editor of the literary Yiddish magazine "Heimish" published in Israel, the late Moshe Grossman.

At the evening an appraisal of his writings and devoted work for the Jewish cause was given. One of his essays was read.

JUBILEE BANQUET

On 10.12.61 a banquet to celebrate the 50th anniversary of the Kadimah took place at "Stanmark". Nearly 400 people attended the function. In his opening address the Chairman of the Jubilee Committee Mr. S. Burstin paid tribute to the late pioneers and past presidents of the Kadimah: O. Rochlin, M. Zeitner, A. Bar-Kahan, A. Newmark, A. Patkin, I. Sher, A. Perl, B. Warszawski, J. Ginter, H. Hausey, P. Goldhar, N. Suchowolski, M. Grosby, L. Zabinski.

The Vice-Chairman of the Jubilee Committee Mr. J. Rymer spoke on the achievements of the Kadimah in the past and of its tasks in the future.

After the representatives of all major Jewish institutions in Melbourne greeted the Kadimah and greeting-telegrams and letters were read from all over the world, an artistic programme was presented by Messrs. S.G. Berkoff, D. Kleinman, Miss M. Rochlin and Mrs. F. Wilenski.

JUBILEE COMMITTEE

In connection with the 50th Anniversary of the Kadimah a Jubilee Committee was established which includes, in addition to the members of the Kadimah Committee, representatives of the following institutions: Victorian Jewish Board of Deputies, Victorian State Zionist Council, "Bund", Poale Zion, Mt. Scopus College, J.L. Peretz and Sholom Aleichem Schools, Ch. N. Bialik Hebrew School, Jewish Welfare Society, David Herman Theatre Group, "Jewish News", "Jewish Herald" and "Jewish Post", Federation of Landsmannschaften and the following Landsmannschaften: Bialystoker, Lodzer, Warsawer, Zaglembier, Czenstochower, Radomer, Kalisher, Vilner. The following were included in the Jubilee Committee for their contributions to the Kadimah and Jewish culture in general: Messrs. H. Bergner, J. Giligich, I. Kahan, H. Munz, O. Rapaport, J. Waislitz and Miss R. Holzer.

An Honorary Committee was established of all past Presidents: Messrs. S. Brilliant, S. Burstin, L. Fink, J. Ginsburg, Y. Honig, A. Mushin, J. Okno, B. Patkin, R. Rothberg, J. Rymer, S. Wynn and Mrs. R. Brilliant.

The Executive of the Jubilee Committee consists of: Messrs. S. Burstin—Chairman; B. Patkin, J. Rymer and I. Segal—Vice-Chairmen; Ph. Block and H. Meed—Hon. Treasurers; B. Ezrowicz—Hon. Secretary; F. Altman, L. Cherny, N. Kosky, M. Roth, Ch. Rozenbes, A. Zbar—members; L. Freedman—Executive-Secretary.

The Jubilee Committee and the Executive held a number of meetings at which the programme of the Jubilee Year has been worked out and the Jubilee Banquet prepared.

JUBILEE FUND

Taking into consideration the financial difficulties of the Kadimah, the Jubilee Committee has decided to start a campaign for a Kadimah Jubilee Fund in order to free the Institution from its liabilities and to enable it to proceed with its activities on a sound financial basis.

The campaign for the Jubilee Fund started at the Jubilee Banquet and the collection on the spot brought in a considerable sum. The

campaign is still on and the Jubilee Committee appeals to the members and friends of the Kadimah to support this campaign warmly and fully so that the Institution could enter the second half of a century of its existence with confidence and equipped with proper financial means.

3rd AUSTRALIAN JEWISH ALMANAC

The Kadimah intends to publish this year the 3rd Australian Jewish Almanac. Twenty years have passed since the 2nd Almanac was published and it is high time to issue a new one.

It is planned that the Almanac should consist of four parts: the first one, devoted to the Kadimah, its history, significance etc.; the second part—a literary one, should include short stories and poems, written by our writers and poets; the third part should consist of essays on Jewish and general topics; the last part will contain greetings to the 50th Anniversary of the Kadimah from institutions, firms and individuals.

These greetings, printed as advertisements should enable the issue of the book and an appeal is made to all institutions, firms and individuals to send in their greeting-advertisements as soon as possible.

THANKS

The Committee wishes to express its thanks and appreciation to: Mr. J. Okno, LL.B., the Hon. Solicitor for services rendered to our Institution during the year;

The "Australian Jewish News," "Yiddishe Neies," "The Australian Jewish Herald" and "Yiddishe Post" for space allocated for notices and reports of the Kadimah;

Mr. and Mrs. H. Paluch for their hospitality to Mr. A. Sutzkewer during his stay in Melbourne.

The Ladies' Auxiliary for its help to arrange the Kadimah functions and for the improvements of the household of our Institution.

REPORT OF THE DAVID HERMAN THEATRE GROUP AT THE KADIMAH

Owing to a number of reasons the Group staged in the year under review only one play "Lucky Strike" by Michael Brett, translated by Mr. Ch. Rosenstein, produced by Miss Rachel Holzer. The play was staged eight times.

At the end of the season the Group was busy preparing an Israeli comedy "I Like Mike," produced by Mr. Jacob Waislitz, but due to some reasons the rehearsals of the play were cut short.

The Group also took part in the Kadimah's Purim Concert on 4/3/61.

A plan is being worked out to strengthen the activities of the Group in the current theatre season.

The present Committee of the Group consists of Messrs. H. Gershov, J. Levin, I. Rothman, I. Sher, S. Szwarc, S. Tigel, Mrs. T. Ginter, Mrs. Ch. Kotlarz, Mrs. R. Levita.

KADIMAH FUNCTIONS IN THE YEAR 1961

- 1) 5/ 2/61—L. Cherny Jubilee function to celebrate his 75th birthday. This function was arranged in Bialystoker Centre together with the Lodzer Centre. Speakers: Messrs. H. Bachrach, S. Burstin, I. Einhorn, I. Kahan, J. Waislitz. Artistic programme: Messrs. S. Cyllich, I. Sher, S. Tigel. Chairman: Mr. S. Burstin.
- 2) 7/ 2/61—N. Ginter Shloshim Evening, arranged together with the J. L. Peretz School and David Herman Theatre Group. Speakers: Messrs. S. Burstin, J. Giligich, S. Rubinstein, J. Rymer, J. Waislitz. Chairman: Mr. S. Burstin.
- 3) 21/ 2/61—49th Annual General Meeting.
- 4) 4/ 3/61—"Purim Concert." Participants in artistic programme: Sonia Korn, Sylvia Shleicher, Liana Shirer, R. Swiatlo, S. Migdalek, Jasha Sher, Miriam Rochlin. "Purim Play," arranged by the David Herman Theatre Group. Satirical feuilleton — J. Lerman. Chairman: S. Burstin.
- 5) 5/ 3/61—"Purim Concert" for children, arranged together with the J. L. Peretz School.
- 6) 12/ 3/61 Symposium about the 25th Zionist Congress. Participants: Messrs. Dr. M. Verstandig, Y. Kersh, S. Maranz. Chairman: Mr. J. Rymer.
- 7) 9/ 4/61—L. Freedman Jubilee Evening to celebrate his 50th birthday. Speakers: Messrs. S. Burstin, J. Giligich, G. Shaiak, J. Semel, J. Rymer. Artistic programme: Messrs. S. Cyllich, D. Kleinman, J. Sher, S. Tigel. Chairman: Mr. S. Burstin.
- 8) 10/ 4/61—
14/ 4/61—Warsaw Ghetto Exhibition at the Lower Melbourne Town Hall, arranged by the Vic. Jewish Board of Deputies with the help of the Kadimah, State Zionist Council and Jewish Welfare Society.
- 9) 12/ 4/61—Memorial Evening to commemorate the 18th anniversary of the Warsaw Ghetto Revolt, arranged together with the Vic. Jewish Board of Deputies at the Melbourne Town Hall. Speakers: Messrs. S. D. Einfeld (Sydney), Dr. M. Verstandig, Miss Doba Garfield (representative of the youth); Reading: Mr. J. Giligich; "In Memoriam": Rev. A. Adler; "Hazomir" Choir. Chairman: Mr. N. Jacobson.
- 10) 23/ 4/61—Evening devoted to Jewish education in the world. Speakers: Messrs. A. Feigin, J. Giligich. Chairman: Mr. F. Altman.
- 11) 30/ 4/61—David Abzac Commemoration Evening, arranged together with Jewish Welfare Society. Speakers: Messrs. H. Bachrach, S. Burstin, Y. Honig, J. Lederman, W. Lippman, Rabbi S. Rudski. Chairman: Mr. S. Burstin.
- 12) 7/ 5/61—Lecture by Mr. L. Freedman on "Whither Jewry in a Changing Modern World." Chairman: Mr. B. Ezrowicz.
- 13) 14/ 5/61—Lecture by Rabbi H. Gutnick on "Israel Baal Shem Tov" in connection with the 200th anniversary of his death. Chairman: Mr. B. Ezrowicz.
- 14) 28/ 5/61—Lecture by Dr. H. Shoskes on "Jewish Life in Soviet Russia." Chairman: Mr. S. Burstin.

- 15) 4/ 6/61—J. Giligich Jubilee Evening to celebrate his 70th birthday, arranged with the J. L. Peretz and Sholom Aleichem schools, "Bund" and Wilner Landsmanshaft. Speakers: Messrs. S. Burstin (J. L. Peretz School), J. Waislitz (Sholom Aleichem School), B. Ezrowicz (Kadimah), A. Zeleznikow (Vilner), B. Nusbaum ("Bund"), L. Goldman ("Skif"), P. Ringelblum (Teachers of J. L. Peretz School), M. Hiller, Dr. H. Shoskes (Yivo — New York), Miss M. Buks (Graduates of the J. L. Peretz School). Artistic programme: Mr. D. Kleinman, Mrs. M. Silberman, Mrs. F. Wilenski. Chairman: Mr. M. Silman.
- 16) 11/ 6/61—Lecture by Dr. H. Shoskes on "My Trip through the Arabic Countries." Chairman: Mr. F. Altman.
- 17) 18/ 6/61—Evening devoted to United Israel Appeal together with Carlton Group for Israel Appeal and organisations which are active in the northern suburbs. Guest-speaker: Colonel Dina Werth and Shulamit Livnat — guest artist. Chairman: Mr. J. Rymer.
- 18) 25/ 6/61—Lecture by Dr. H. Shoskes on "The Rising African Continent." Chairman: Mr. J. Rymer.
- 19) 16/ 7/61—Evening in honour of Mr. O. Rapaport in connection with the publication of his book "Biblical Improvisations" in Argentina. Speakers: Messrs. H. Bachrach, S. Burstin, B. Ezrowicz, J. Waislitz. Chairman: Mr. S. Burstin.
- 20) 23/ 7/61—Welcome Evening for Mr. and Mrs. J. Okno on their return from a world-tour. Speakers: Messrs. S. Burstin, J. Rymer, J. Waislitz. Lecture by Mr. J. Okno on "Jewish Monuments and Museums in the World." Chairman: Mr. S. Burstin.
- 21) 25/ 7/61—Extraordinary General Meeting.
- 22) 30/ 7/61—Lecture by Mr. B. Patkin on "Israel Seen from Inside—Light and Shadow." Chairman: Mr. I. Einhorn.
- 23) 6/ 8/61—Abraham Sutzkewer Welcome Evening. Speakers: Messrs. S. Burstin (Kadimah), J. Feiglin (Board of Deputies), J. Mercer (State Zionist Council), P. Ringelblum ("Bund"), I. Einhorn (Federation of the Landsmanschaften), A. Zeleznikow (Vilner), J. Sperling ("Poale Zion"), O. Rapaport, J. Giligich. Lecture by Mr. Sutzkewer on "My Life and my Poem." Chairman: Mr. S. Burstin.
- 24) 13/ 8/61—Lecture by Mr. A. Sutzkewer on "My Meetings with Shlomo Michoels in Moscow in 1944-1946." Chairman: Mr. J. Rymer.
- 25) 20/ 8/61—Lecture by Mr. A. Sutzkewer on "Yiddish Writer in Israel." Chairman: Mr. F. Altman.
- 26) 27/ 8/61—Lecture by Mr. A. Sutzkewer on "Peretz Markish and his Environment." Chairman: Mr. Ph. Block.
- 27) 3/ 9/61—Lecture by Mr. A. Sutzkewer on "From Vilno till Jerusalem." Chairman: Mr. S. Burstin.
- 28) 9/ 9/61—Lecture by Mr. A. Sutzkewer on "As a Witness at Nuremberg Trial." Chairman: Mr. M. Greenberg.
- 29) 17/ 9/61—Lecture by Mr. A. Sutzkewer on "The Fate of the Writer-Group "Young Vilno." Chairman: Mr. B. Ezrowicz.
- 30) 23/ 9/61—Lecture by Mr. A. Sutzkewer on "My Talks with Ilya

- Erenburg and Boris Pasternak." Chairman: Mr. I. Einhorn.
- 31) 30/ 9/61—Lecture by Mr. A. Sutzkewer on "At the Sinai Mountain." Recitations — Mr. J. Waislitz. Chairman: Mr. M. Zalcman.
  - 32) 15/10/61—Lecture by Mr. A. Sutzkewer on "The Main-Characteristics of my Poetry." Introduction by Mr. O. Rapaport. Chairman: Mr. S. Burstin.
A. Sutzkewer Farewell evening. Speakers: Messrs. H. Bergner, S. Burstin, I. Kahan, J. Rymer, S. Wynn.
  - 33) 29/10/61—Annual Bazaar.
  - 34) 31/10/61—Moshe Grossman Shloshim Evening. Speakers: Messrs. H. Bachrach, H. Bergner, A. Braizblat, H. Munz. Chairman: Mr. B. Ezrowicz.
  - 35) 5/11/61—Lecture by Mr. J. Artuski on "The Hebrew and Yiddish Literatures in Israel." Chairman: Mr. S. Burstin.
  - 36) 12/11/61—Evening in honour of Mr. O. Rapaport in connection with the publication of his book "Glimmerings in the Mist," arranged together with the O. Rapaport Book-Committee. Appraisal of the book: Mr. I. Kahan. Chairman: Mr. N. Gryfenberg.
  - 37) 10/12/61—Jubilee Banquet at "Stanmark" to celebrate Kadimah's 50th Anniversary. Speakers: Messrs. S. Burstin, J. Rymer. Greetings: Messrs. N. Beller (Board of Deputies), A. Braizblat (State Zionist Council), B. Nusbaum ("Bund"), M. Zablud ("Poale Zion"), Y. Taub (Bialik Hebrew School), J. Sher (David Herman Theatre Group), I. Einhorn (Federation of the Landsmanschaften), A. Samuel (Mt. Scopus College), J. Giligich (Yiddish Schools), J. Okno (Jewish Welfare Society). Appeal for Kadimah Jubilee Fund: Mr. S. Wynn, Artistic programme: Messrs. S. Berkoff, D. Kleinman, Miss M. Rochlin, Mrs. F. Wilenski.

These functions were attended by 10,160 people, except the Warsaw Ghetto Exhibition which was attended by 6000 people.

PERFORMANCES AT THE KADIMAH IN THE YEAR, 1961

- 1) 27/ 5/61—"Lucky Strike," by Michael Brett, translated into Yiddish by Mr. Ch. Rosenstein, produced by Miss Rachel Holzer, staged by David Herman Theatre Group with the participation of Miss Holzer.
- 2) 3/ 6/61—"Lucky Strike"; 2nd performance.
- 3) 10/ 6/61—"Lucky Strike"; 3rd performance.
- 4) 17/ 6/61—"Lucky Strike"; 4th performance.
- 5) 24/ 6/61—"Lucky Strike"; 5th performance.
- 6) 1/ 7/61—"Lucky Strike"; 6th performance.
- 7) 8/ 7/61—"Lucky Strike"; 7th performance.

Twenty-four functions were held at the Kadimah by other organisations. Altogether 68 functions were held at the Kadimah during the year under review which were attended by 16,800 people.

JUBILEE GREETINGS

To the President and Executive,
Kadimah National Library.

Dear Mr. Burstin and Friends,

The occasion of the Fiftieth Anniversary of the foundation of the Kadimah cannot be allowed to go by without good wishes for the future and appreciation for past achievements.

This institution, in the opinion of the undersigned, has been a major contributor to the life of the community of Melbourne; its impact has made the community "Jewish-minded," and has done much to make for it the vitality that all visitors have praised.

It is important that everything be done that can be done to safeguard this Institution so that its work may be continued with the same energy and inspiration that has characterised the past.

The projects of bringing to these shores outstanding Jewish men of letters and communal workers must be supported so that during the years to come, further stimulation of the community may result in a vitalisation that will extend through coming generations.

With good wishes,

I. M. ODERBERG, J.P.,
Editor-in-Chief, "Jewish News."

JEWISH NATIONAL LIBRARY — "KADIMAH"

BALANCE SHEET AS AT 31ST AUGUST 1961

ACCUMULATED FUNDS:

Balance at 1st September, 1960	5,912
Less Deficiency for Period	430
Balance at 31st August, 1961	£5,482

REPRESENTED BY:—

CURRENT ASSETS:

Cash on Hand	3	60
Sundry Debtors	57	

FIXED ASSETS:

Land & Buildings	9,020	
Less Mortgage Thereon	2,959	6,061
Shares — Brown Gouge Ltd.	25	
Film — "Mamele"	18	
Furniture & Fittings	705	
Library Books	1,712	8,521
	—	

TOTAL ASSETS	8,581
--------------------	-------

CURRENT LIABILITIES:

Commercial Bank—ordinary account	1,236	
Sundry Creditors	685	1,921

DEFERRED LIABILITIES:

Trust Funds — Almanac	76	
Other	481	
Library Book Deposits	621	1,178
EXCESS OF ASSETS OVER LIABILITIES		£5,482
	—	

Audited and found correct

L. STONE, F.A.S.A.
Public Accountant & Auditor
22nd November, 1961

JEWISH NATIONAL LIBRARY — "KADIMAH"

INCOME & EXPENDITURE STATEMENT FOR THE YEAR ENDED 31ST. AUGUST 1961

INCOME:

Members' Subscriptions	1,196
Hall Hire	598
Donations	790
Library Readers' Fees	70
Dividend — Brown Gouge Ltd.	6
Rents	271
Socials & Functions	3,548
Bazaars	381
	—
	6,860

DEDUCT EXPENDITURE:

Salaries	2,096
Secretarial & Administration	45
Electricity & Gas	180
Dr. Shoskes's Visit	198
Mr. Malkin's Visit	1,247
Mr. Sutzkewer's Visit	102
Socials & Functions	807
Advertising & Printing	762
Hall Expenditure	181
Depreciation: Library Books	190
Furniture & Fittings	72
Film "Mamele"	4
Commission	207
Postage & Fares	106
Bank Charges	4
Rates & Taxes	120
Insurance	147
Newspapers & Periodicals	14
Interest Paid	243
Telephone	82
S. Podem, payment for rent	150
Audit Fees	25
Affiliation Fees — V.J.B.D.	119
Subsidies & Special Payments:—	
Jewish Philharmonic Orchestra—subsidy	47
David Herman Theatre Group—subsidy	25
Ballarat Synagogue—subsidy	10
V.J.B.D. re Warsaw Ghetto Com.	33
Subsidy for Warsaw Ghetto Exhibition....	64
B. Feldshuh re Hebrew Reader—subsidy	10
	—
	7,290
NET DEFICIENCY FOR YEAR	£430
	—

Audited and found correct

LIONEL STONE, F.A.S.A.
Public Accountant & Auditor.
22nd. November, 1961

To the Members,

Jewish National Library — "Kadimah",

Ladies and Gentlemen :

I beg to report that, in my opinion, the attached Statement of Income & Expenditure and Balance Sheet of the Jewish National Library "Kadimah" as signed by me, represent true and correct summaries of the financial transactions of the company for the year ended 31st August 1961, and of its assets and liabilities as at that date, to the best of my belief as shown by the books of the company, and according to the explanations and vouchers submitted to me.

L. STONE, F.A.S.A.
Public Accountant & Auditor
22nd. November, 1961

OBITUARY

**IT IS WITH DEEP REGRET AND SORROW THAT
WE RECORD THE LOSS OF THE FOLLOWING
MEMBERS:**

A. BIALYSTOK

P. BRAM

J. FABISH

S. BRISON

P. CHAPMAN

L. GERMAN

D. GINTER

H. GOFFMAN

B. GROSS

R. HIRSH, Yiddish amateur-artist.

B. LANDO

S. MENDELSON, pioneer of the Yiddish theatre in
Australia.

S. PARUSH

A. WALD

L. ZABINSKI, Kadimah's worker for many years

A. ZEGER, a Yiddish linotypist

אונונט לכבוד י. ראנפאנרט צום דערשיינען פון זיין בוך
„תנ”ראימפראוזאציעס.”
פון ר. צוֹלָה י. רימער, י. גיליגיטש, ש. ווּין, פרוי ראנפאנרט,
י. ראנפאנרט, פרוי בורשטיין, י. בורשטיין (רעדט), י. פרידמאן,
ב. עזראוויטש, ה. באכראך.

אונונט לכבוד י. גיליגיטש צו זיין וועגן א בענדשבעים.
פון ר. צוֹלָה א. זשעלעניךאוא, ח. מיאדאונגניק, י. וויסליין,
פרוי גיליגיטש, י. גיליגיטש, מ. סילמאן, ס. בורשטיין.

אברהם סוצקעווער ביים אנטקומען קיין מעלבورو

(אויבן) אויפן ערדראום אין שענדאן. פון ר. צו. ל. ה. מונץ
 (האלט א. סוצקעווער'ס בוך "סיביר", ארויסגעבען אין ענגליש)
 קארעעספאנדענט פון דער ענגליישער טאנציזיטונג "איידזש", ל.
 פרידמאן, א. סוצקעווער, ס. בורשטיין.

(אונטן) א טיל פון הויפט-טיש אויף דעם קבלת-פנימ-אוונט אין
 "קדימה". פון ל. צו. ר. י. פינגן, ב. עזראויטש, ל. פרידמאן,
 א. סוצקעווער, ס. בורשטיין, ג. רפאפֿאָרט (האלט די באנристוונס-
 רעדע).

גַּעַשׂ טָאָרְבָּעָן :

מייטן טיפן צער פארצ'יזענען מיר דעם טויט פון די פאלננדיקע
„קדימה“-מייטיגלודער אין דעם בארכטס-יארא:

אברהם פישל ביאליומטאך ע"ה

פנחים וואלף בראם ע"ה

ולמן בריסאן ע"ה

הירוש גאטמאן ע"ה

דוד גינטער ע"ה

לייבוש גערמאן ע"ה

בנמין גראם ע"ה

ראובן הירוש ע"ה,

ידיישער אמאטאר-ארטיסט

אברהם וואולד ע"ה

אברהם חיים זעגער ע"ה,

לאנני-אrikער יוריישער דראקער

לייב זשאכינסקי ע"ה,

לאנני-אrikער „קדימה“-טוער

פיליפ טשעפמאן ע"ה

ברוך לענדא ע"ה

שלמה מענדעלסאן ע"ה,

פיאנער פון יידיישן טעטער אין אויסטראליע

יוסף פאכיבиш ע"ה

שמעאל פארווש ע"ה

כבוד זיינער אנדענק!

ושעל עכaceous לאנדרמן שאפט — יזקור-אונט.	8.10.61	(12)
ויצו"א „חדסימ" — באזאר.	15.10.61	(13)
בונדייש ארגאניזאציע — סבלת-פנימ פאר י. ארטומסקי.	22.10.61	(14)
בונדייש ארגאניזאציע — רעפעראט פון י. ארטומסקי.	29.10.61	(15)
בונדייש ארגאניזאציע — יובל-באנקעט.	18.11.61	(16)
י. ג. פרץ-שול — באזאר.	19.11.61	(17)
קאליישער צענטר — יזקור-אונט.	26.11.61	(18)
ח. נ. ביאליק-שול — באזאר.	3.12.61	(19)
בונדייש ארגאניזאציע — ערליך-אלטער אקדאumiיע.	3.12.61	(20)
ח. נ. ביאליק-שול — קינדרער-קאנצערט צום אפשלום פון יאר.	10.12.61	(21)
„הובונים" — חניה.	16.12.61	(22)
ו. ג. פרץ-שול — אפשלום פון יאר.	17.12.61	(23)
קלוב פון ניידגוקומען פולישע יידן — ניידיאר באל.	31.12.61	(24)
די אויסגערכנטע אונטערנונגנע זענען באזוכט געווארן דורך 5650 פערזאנען.		
אין מושך פון דעם בארכיט-יאר זענען פארנוקומען 68 אונטערנונגנען,		
וועלכע זענען באזוכט געווארן פון 16.800 פערזאנען.		

די אויסנערעכנטע אונטערגעמנגען זענען געווארן באזוכט דורך
10.160 פערזאנגען, הוועדר ווארשעוווער געטאָ-אויפשטאנד-אויסשטעלונג,
וועלכע איז געווען באזוכט פון 6000 פערזאנגען.

טאבולע נומער 2

טעאטער-אויפפירונגען איז "קדימה" אין יאָר 1961

(1) 27.5.61 „מולדיקער שטרײַס“ פון מייל ברעטן; יידיש: חיים אָזענַ-
שטיין; רעזשין: רחל האלצער; אויסגעפרט דורך דעם
טעאטערקייז א.ג. פון דוד הערמאן מיט דער באטיליקון
פון רחל האלצער.

(2)	„מולדיקער שטרײַס“. 2 טע אויפפירונג.	3.6.61
(3)	„מולדיקער שטרײַס“. 3 טע אויפפירונג.	10.6.61
(4)	„מולדיקער שטרײַס“. 4 טע אויפפירונג.	17.6.61
(5)	„מולדיקער שטרײַס“. 5 טע אויפפירונג.	24.6.61
(6)	„מולדיקער שטרײַס“. 6 טע אויפפירונג.	1.7.61
(7)	„מולדיקער שטרײַס“. 7 טע אויפפירונג.	8.7.61

די אויסנערעכנטע אונטערגעמנגען זענען געווארן באזוכט דורך 1000
פערזאנגען.

טאבולע נומער 3

אונטערגעמנגען פון אנדערע ארגאניזאציעים איז געעלשאָפְּטָן
וועלכע זענען פֿאָרגעקוּמוּן איז דער „קדימה“ פֿאָרְן בּֿאָרִיכְטִיָּאָר,
(פֿאָרוֹזָאמְּלוֹנָגָעָן, דֿעָפֿעָרָאָטָן, יוֹכוֹרָאָוָונָטָן, פֿאָרוֹיוֹלָגָעָן, באָזָרָן
קָאנְצָעָרָטָן אָזָ.וָו.).

(1)	מכבי ספֿאָרטִיקְלוֹב — אלג. פֿאָרוֹזָאמְּלוֹנָג.	2. 2.61
(2)	י.ג. פרְּזִישׂוֹל — קָאנְצָעָרָט.	19. 3.61
(3)	בּֿוֹנְדִּישׁע אָרגָאנִיזָאָצִיע — טְרוֹוִיעָרְאָקָאָדָעָמִיע צָום 18-טָן. יאָרְטָאג פִּון וּאֶרֶשְׁעָוָועָר גַּעֲטָאָ-אוּפְּשָׁטָאָנד.	19. 4.61
(4)	שְׁלוּסְ-עַלְיכְּמִישׂוֹל — באָזָר.	9. 7.61
(5)	מְגַן דּוֹד אָדוֹם — באָזָר.	30. 7.61
(6)	בּֿוֹנְדִּישׁע אָרגָאנִיזָאָצִיע, קָאָרְלְטָאָנָעָר נְרוּפָע — פֿאָרוֹזָאמְּלוֹנָג.	8. 8.61
(7)	בּֿוֹנְדִּישׁע אָרגָאנִיזָאָצִיע, קָאָרְלְטָאָנָעָר נְרוּפָע — פֿאָרוֹזָאמְּלוֹנָג. וּוִיצְ"א „כְּנֶרֶת“ — באָזָר.	5. 9.61
(8)	טְשֻׁעָמְטָאָכָאָוָועָר צָעָנָטָר — יוֹכוֹרָאָוָונָט.	17. 9.61
(9)	וּוִילְנָאָר לְאָנְדָסְמָאָנְשָׁאָפָט — יוֹכוֹרָאָוָונָט.	21. 9.61
(10)	בּֿוֹנְדִּישׁע אָרגָאנִיזָאָצִיע, קָאָרְלְטָאָנָעָר נְרוּפָע — פֿאָרוֹזָאמְּלוֹנָג.	27. 9.61
(11)		3.10.61

- רעדעראטט פון א. סוצקעווער א.ד.ט. „מיינע שמעען מיטן קינסטער שלמה מיכאעלס אין מאסקווע אין די יארון 1946—1944“. פארזיצער ג. רימער.
- רעדעראטט פון א. סוצקעווער א.ד.ט. „וואו פילט זיך א יודיע שעד שרייבער אין ישראל?“. פארזיצער פ. אלטמאן.
- רעדעראטט פון א. סוצקעווער א.ד.ט. „פרץ מארקיש און זיין סביבה“. פארזיצער פ. בלאס.
- רעדעראטט פון א. סוצקעווער א.ד.ט. „פון ירושלים ד'לייטא בויז ירושלים“. פארזיצער ס. בורשטיין.
- רעדעראטט פון א. סוצקעווער א.ד.ט. „מיין עדות-יאנג אויפן נירענברגענער פראצעס“. פארזיצער מ. נרינבערג.
- רעדעראטט פון א. סוצקעווער א.ד.ט. „די שרייבער און קינסטער גראפע, יונגן ווילנע“ און איר גורל“. פארזיצער ב. עזראואויטש.
- רעדעראטט פון א. סוצקעווער א.ד.ט. „מיינע באגעגענישן מיט איליאן ערנבורג און בארים פאסטערנאך“. פארזיצער — ג. איינחהָרֶן.
- רעדעראטט פון א. סוצקעווער א.ד.ט. „מיינע איבערלעבןגען בעיימ הר סיינַי“. רעצייטאציעס — יעקב וויסליך. פארזיצער מ. זאלצמאן.
- רעדעראטט פון א. סוצקעווער א.ד.ט. „עיקר-מאמענטן און מיין שאפונג“. ארײַנְפּֿיר ג. דאפאפּֿארט. פארזיצער ס. בורשטיין.
- א גלוול טוי צו געועגעגען א. סוצקעווער ג. רעדנער. ס. בורשטיין, ה. בערגנער, ש. ווין, ג. קאהאן, ג. רימער. יעדליךער באזאר.
- שלוישים-אAWNט נאך משה גראסמאן ע.ה. רעדנער: ה. באכראך, ה. בערגנער, א. בריזובלאטם, ה. מונז. פארזיצער ב. עזראואויטש.
- רעדעראטט פון ג. ארטומסקי א.ד.ט. „די העברעהישע און די יידישע ליטערטור אין ישראל“. פארזיצער ס. בורשטיין.
- אוונט, געווידמעט ג. דאפאפּֿארטס בווע „פייערלעך אין געלל“, איינגעאַרדנט צווזאמען מיטן ג. דאפאפּֿארט-בּוּך קאמיטעט. אָפְּשָׁאצְׂנוּן — ג. קאהאן. פארזיצער: ג. נרינבערג.
- borshtein, "קדימה" – יובל-באנקעט אין „סטענמאָך“. רעדנער: ס. בורשטיין און ג. רימער. באגריסער: ג. בעלער ("באָאַרד אָפְּ דִּעְפּוֹתִים"), א. בריזובלאט (ציוויסטישער דאַט), ב. נוּסְבִּים ("בּוֹנְד"), מ. זאַבְּלוֹד (פּוּעַלִּצְיּוֹן), ג. טאָוב (ח.ג. בּוּאַלְיִקְשּׁוֹל), ג. שֵׁעָר (דָּוד הָרְמָאָן טַעַטְעַדְקִרְיוֹן), ג. איינחהָרֶן (פְּעַדְעָרָאַצְׂיָע פִּון דֵּי לְאַנְדְּסְמָנְשָׁאָפְּטָן), ג. סְעִי מְיוּעָל (חר הצופים-ישול), ג. אַקְּנָא (יִדְיִישָׁעָר הַילְפְּסִיפְּנָדָר), ג. נְילִינְיָטָש (יִדְיִישָׁע שָׁוֹלָן). זָמְלָנוֹג פָּאָרָן, "קדימה" – יובל-פָּאָנדָה: ש. ווין. אַרְטִיסְטִישָׁעָר פְּרָאָנְגָּרָאָטָם: ס.ג. בערڪָאָפָּ, ד. קלִינְמָאָן, פ. ווּלְעַנְסָקִי, מ. דָּאָכְלִין, ג. שֵׁעָר.

- רעדעראטט פון דר. היים שאשקען א.ד.ט. "מיין אוון יידיש" סיט אין ראתנפֿאַרבָּאנַד". פֿאַרוֹזִיצְעָרֶס. בּוֹרְשְׁטִין.
 אָוֹונֵט לְכֹבּוֹד יוֹסֵף נַיְלִינְגִּיטְשֶׁ צֹ וַיָּוֹן וּוֹעֲרָן אֶבֶן שְׁבָעִים,
 אַיְוֹנְגְּנָעָנְגָּאַרְדָּנְט דָּוָרָךְ דָּעָר "קְדִימָה", י. ג. פֿרְץְ-שְׁוֹלְדִּי, שְׁלוֹמִי
 עַלְיכְּ-שְׁוֹלְדִּי, בּוֹנְדִּישְׁעָר אַרְגָּאַנְיְזָאַצְּיָע אָוֹן וּוֹילְגָּנְעָר לְאַנְדָּסִי
 מַאְנְשָׁאָפְּט. בְּאַנְגִּיסְעָר: ס. בּוֹרְשְׁטִין (י. ג. פֿרְץְ-שְׁוֹלְדִּי),
 וּוֹיסְ-לִיאָז (שְׁלוֹמִי-עַלְיכְּ-שְׁוֹלְדִּי). ב. עַזְּרָאָוּוּתְשֶׁ ("קְדִימָה"),
 א. זְשַׁעֲלָעָנוֹגִיקָּאָוּ (וּוֹילְגָּנְעָר). ב. נַסְּבָּכוּם ("בּוֹנְדִּר"). פ. רִינְ-
 גַּעַלְבְּלוּם (לְעַרְעָר פּוֹן י. ג. פֿרְץְ-שְׁוֹלְדִּי). מַארְיָילָע בּוּסְקָם
 (גַּעַוְעָזְעָנָע שִׁילְעָר), לִיבָּלָגְּנָדְמָאָו ("סְקִיפָּה"). אָוֹן דָּר. חַיְם שאשקען (יְווֹוָאָ — נַיְרִיאָרָק). אַרְטִיסְטִישְׁעָר
 פְּרָאַנְרָאָם: מִירָע זַיְלָבְּעָרָמָן, פְּרִידָא וּוּלְעָנְסָקִי, דּוּנִי קְלִיּוּ
 מָאן. פֿאַרוֹזִיצְעָר: מ. סִילְמָאָן.
- רעדעראטט פון דר. חַיְם שאשקען א.ד.ט. "מיין רִיוּעָ
 אַיְבָּעָר אַרְאָכְבִּישׁ לְעַנְדָּרָעָר". פֿאַרוֹזִיצְעָר. פ. אַלְטְּמָאָן.
 אָוֹונֵט פָּאָר דָּעָם פְּאַרְאַיְינְקָטָן יִשְׂרָאֵלְ-אָפְּלִי, אַיְוֹנְגְּנָעָנְגָּאַרְדָּנְט
 צְוֹאָמָעָן מִוּט אַיְנְסְטִיטּוּצִיעָם אָוֹן אַרְגָּאַנְיְזָאַצְּיָע, וּוּלְכָבָע
 זְעַנְעָן טַעַטִּיךְ אֵין דִּי צְפָנְדִּיקָּע פְּאַרְשָׁטָעָט אָוֹן מִוּט דָּעָר
 סְאַרְלְטָאַנְגָּנְעָר גַּרְוָעָפָּע פָּאָר דָּעָם פְּאַרְאַיְינְקָטָן יִשְׂרָאֵלְ-אָפְּלִי.
 גַּאַסְטִּירְעָנְדָעָרִין: אַלְוָהְמִשְׁנָה דִּיחָה וּוּרְטָמָה. גַּאַסְטִּירְעָטִים
 טָוִי: שְׁוֹלְמִית לִיבָּנָת. פֿאַרוֹזִיצְעָר: י. רִיוּמָעָר.
- רעדעראטט פון דר. חַיְם שאשקען א.ד.ט. "דעָר אַוְפּוּאָכְנִי"
 דִּיקְעָר אַפְּרִיקָּאַנְגָּנְעָר קָאנְטִינְיָעָנָט". פֿאַרוֹזִיצְעָר: י. רִיוּמָעָר.
 אָוֹונֵט לְכֹבּוֹד י. רַאֲפָאַפְּאָרָט צָוָם דָּעַרְשִׁינְיָעָן פּוֹן זַיָּוָן בּוֹךְ
 "תְּנִיךְ-אִימְפְּרָאָוּזָאַצְּיָע". בְּאַנְגִּיסְעָר: ה. בָּאַכְּרָחָ, ס.
 בּוֹרְשְׁטִין, י. וּוֹיסְ-לִיאָז, ב. עַזְּרָאָוּוּתְשֶׁ. שִׁירָה בְּצִוְּבָר, אַנְגָּעָ
 פְּרָט דָּוָרָךְ פְּרִידָא וּוּלְעָנְסָקִי. פֿאַרוֹזִיצְעָר: ס. בּוֹרְשְׁטִין.
- קְבַּלְתִּ-פְּנִים אָוֹונֵט לְכֹבּוֹד י. אַקְנָא אָוֹן פְּרוּי צֹ זַיְעָר
 צְוְרִיקְוּמָעָן פּוֹן אַ וּוּלְטָרְדִּיוּז. בְּאַנְגִּיסְעָר: ס. בּוֹרְשְׁטִין,
 י. וּוֹיסְ-לִיאָז, י. רִיוּמָעָר, רעדעראטט פּוֹן י. אַקְנָא וּוּגָּעָן יִדְיְשִׁעָ
 דָּעַנְקְמָעַלְעָר אַיִן דָּעָר וּוּלְטָ. פֿאַרוֹזִיצְעָר: ס. בּוֹרְשְׁטִין.
- אוֹיסְעָרָאַרְדָּנְטָלְכָעָבָע אַלְגָּעָמִינָע פְּאַרְזָאַמְּלָוְגָן, גַּעַוְעָדָמָעָט
 דָּעָר פְּרָאַנְגָּעָ פּוֹן אַיְבָּעָרְטָרָאָגָן דִּי "קְדִימָה" אַיִן אַ צָּעַנְטָרָאָלָן
 פְּלָאָץ.
- רעדעראטט פּוֹן בְּנִ-צְיוּן פְּאַטְקָנִין א.ד.ט. "יִשְׂרָאֵל גַּעַוְעָן פּוֹן
 דָּעָר נָעָנָט — לְכִיכְטָ אָוֹן שָׁאָטָן". פֿאַרוֹזִיצְעָר: י. אַיְנָהָרָן.
 קְבַּלְתִּ-פְּנִים-אָוֹונֵט פָּאָר אַכְּרָהָם סּוֹצְקָעָוּדָר. בְּאַנְגִּיסְעָר:
 ס. בּוֹרְשְׁטִין ("קְדִימָה"), י. פִּינְגְּלִין ("בָּאָאָרְדָּ אַפְּ דָעַפְ�וִידָה
 טִים"), י. מַעְרָסְעָר (צִיּוֹנִיסְטִישְׁעָר רָאָט), פ. רַגְנְגָעָלְכָלְוָם
 ("בּוֹנְדִּי"), י. אַיְנָהָרָן (פְּעַדְעָרָאַצְּיָע פּוֹן דִּי לְאַנְדָּסְמָאָנִי-
 שָׁאָפְּטָן), א. זְשַׁעֲלָעָנוֹגִיקָּאָוּ (וּוֹילְגָּנְעָר), י. שְׁפָעָרְלִינְג (פּוּלְיָיָ
 צְיוּן), י. רַאֲפָאַפְּאָרָט, י. נַיְלָנִיטָש. רעדעראטט פּוֹן אַ סּוֹצָ
 קְעוּוּדָר א.ד.ט. "מיין לְעָבָן אָוֹן מִיּוֹן לִידָה". פֿאַרוֹזִיצְעָר: ס.
 בּוֹרְשְׁטִין.

- שלושים-אוכנות נאך נתן גינטער ע"ה. רעדנער: י. רימער ("קדימה"), י. נילגיטש (י. ג'. פריז'שוויל), י. וויסלוי (דוד הערמאן טעאטערקריין), ש. רובינשטיין (ווארשעוער צענטר). פארזיצער: ס. בורשטיין.
- 49-טע אלגעמעינע יעדליך בע פארזאלונג. פוריס-אוכנות. באטילוקטע אין דעם ארטיסטישן פראד-נראם: סאניה קארן, שיינDEL שליכער, ליאנא שרער, ראובן שווייאטלא, ש. מיגדאלעך, מרים ראכלין. פוריס-שפיל, אויסגעפרט דורך דעם דוד הערמאן טעאטערקריין. סאטירישער פעליעטן — יעקב לערמאן. קאנגעראאנכער: יasha שער. פארזיצער: ס. בורשטיין.
- פורייס-פרימארגן פאר קוינדר, איזונגעארדנט צוזאמען מיט דער י. ג'. פריז'שוויל.
- סימפאזום וועגן 25-טן ציוניסטיון קאנגרען. אנטילגען-מער: י. קערש, ש. מאראנץ, דר. מ. פערשטענדיג, פארזיזער: י. רימער.
- אוכנות לכבוד דעם סעקרעטאר פון "קדימה" ג. פרידמאן, צו זיין ווערן א בענימישים. באגריסער: ס. בורשטיין, י. נילגיטש, י. זעמעל, י. רימער, ג. שאיאק. קינסטלער-ישער פראנגראם: ד. קלוימאן, ש. טינעל, ש. ציליך, יasha שער. פארזיצער — ס. בורשטיין.
- ווארשעוער געטא-אויסטעןונג אין אונטערשטן זאל פון מעלבונער טאון-האל, איזונגעארדנט דורך דעם יידישן "באארד אָפּ דֶּפְיוֹטִים" מיט דער באטילילוקונג פון דער "קדימה", ציוניסטיון רاط און ייד. היילפס-פאנד.
- פייערליך אקסדרמייך זומ 18-טן יארטאג פון ווארשעוער געטא-אויפשטיינר, איזונגעארדנט צוזאמען מיט דעם ייד. "באארד אָפּ דֶּפְיוֹטִים" אין מעלבונער טאון-האל. רעד-נער: ס. ד. איזנפעלד (סידרנער), דר. מ. פערשטענדיג, דאבע נארפילד (פארשטיירין) פון דער יוננט. פארליענעער: י. נילגיטש. הזכרה: א. אדלער. "הזמיר"-כאר. פארזיצער: ג. דושיקאבסאן.
- אוכנות, געוידמעט דעם יידישן חינוך אין דער וועלט. רעדנער: י. נילגיטש און א. פיגלן. פארזיצער: פ. אלטמן.
- אוכנות, געוידמעט דעם אנדענס פון דוד אבזאץ ע"ה, 10. יאר נאך זיין טויט. רעדנער: ה. באקרים, ס. בורשטיין, י. האניג, י. לערמאן, הרב ש. רוצקי, וו. לייפמאן. פאר-זיצער: ס. בורשטיין.
- רעפעראט פון ג. פרידמאן א.ד.ט. "יידישקיט אין א וועלט וואס בית זיך". פארזיצער: ב. עזראוויטש.
- רעפעראט מיטן 200-טן יארציזיט נאך זיין פטירה. פארזיצער: ב. עזראוויטש.

"קדימה" אַ ווּכְטִיקָעֶר אַינְסְטוּרָומָעָנֶט אֵין דָעַמְפָאַר אַונְדוּזָעֶר נִיְיסָטִיקָן הַמְשָׁךְ.

ואַלְוָן דַי הַעֲנָט פָוּן אַונְדוּזָעֶר קַוְלְטוֹרְדְּבּוּעַר גַעַשְׁטָאַרְקָט זַיְוִן אָזֶן זַאלְזָן — אֵין פְּרִירַד אָזֶן נַחַת — זַעַן דָעַם ווּוּיְטַעַרְדִּיקָן אַוְיְשְׁטָמִיגָן פָוּן דָעַר

"קדימה" אֵין דַי פָאַרְשְׁטָאַרְקָוּגָן פָוּן יְוִרְשָׁאִיט אֵין אַוִיסְטְּרָאַלְשִׁין יְשָׁוָבָן."

דָּאַטְמָן פָוּן יְיִדְישְׁעַר קַוְלְטוֹרְדְּקָאַנְפָעָרְעָנֶץ

סִידְנָעַי

פָאַרְןְּ דָּאַט — אַזְיְמָרְמָאַן

.... מִיר גַּלוּבָן, אָז ווּעַן נִישְׁטָה דַי "קדימה", ווּאַלְטָמָעַד קַוְלְטוֹרְדְּלָעַבָּן אֵין אַוִיסְטְּרָאַלְיָעַ נִישְׁטָה עַקְוִיסְטִירָט. דָעַרְבִּיבָּר אֵין גַּרוּסָם אַיְיָעַר זַכָּות.

מִיר ווּוְנְטִישָׁן אַיְיךְ, אָז דָאַט פָּלְעָמָל, ווּאַס אַיר הַאַט אַוִיפְּנָהָאַלְטָן דַי גַּאנְצָע 50 יָאָר, וְאַל נַאֲך שְׂטָאַרְקָעַר בָּאַלְכִּיכְטָן דָעַם גַּוְרְדִּיקָן ווּעַג פָוּן דָעַר יְיִדְישְׁעַר קוֹלְטָוָר. אֵין אַיְיָעַר זַכָּות אָזֶן אֵין זַכָּות אַנְדָּרְעַר קוֹלְטָוָר-טָעוּר וְאַל דָאַט פָּלְעָמָל נִישְׁטָה אַוִיסְגָּיָן. זַיְוִט גַעַשְׁטָאַרְקָט אֵין אַיְיָעַר אַרְבָּעַטָּם".

יְיִדְישְׁעַר פָּאַלְקְסִיצְעַנְטָר

סִידְנָעַי

יצְחָק טּוֹרָעָק (פְּרָאוּזִידְעָנֶט)

שְׁמַעַן מִירָעָלָם (עָרָן-סְעָקָרְעָטָאָר)

.... גַּוְיִט אֵן מִיט אַיְיָעַר אַרְבָּעַט אָזֶן זַיְוִט מַצְלָיה. מַעְלָבָרְוָן אֵין יְרוּשָׁלָיִם דַי אַוִיסְטְּרָאַלְיָעַ אָזֶן "קדימה" אֵין אַיר קְדוֹמָן. אַ בְּרָכָה אַוְהָה אַיְיָעַר הַעֲנָט!

יְיִדְישְׁעַר שָׁוָל

סִידְנָעַי

מַ. אַלְעַקְסָמָן דָעַר

.... אַיְיָעַר יוֹסְטָוב אֵין אַונְדוּזָעֶר אַלְעַמְעָנָם יוֹסְטָוב. מִיר יְיִדְישְׁ-דָעַנְדָּנִי דִּיקָע אֵין פָעָרְט שִׁיקָן אַיְבָעָר אַיְיךְ הַאַרְצִיקִיָּט גַּרוּסָן צַו אַיְיָעַר יוּבָל פָוּן 50 יָאָר יְיִדְישְׁעַר קוֹלְטָוָר-טָעַטִּיקִיָּט אֵין אַוִיסְטְּרָאַלְיָעַ. וְאַל אַיְיָעַר ווּוּיְטַעְרְדִּיקָע אַרְבָּעַט גַּעַשְׁרוּינָט ווּעַרְן מִיט דָעַרְפָּאָלָגָן אָזֶן זַי וְאַל נַאֲך פִּיל נַוְצָן בְּרַעֲנָנָעָן אֵין דָעַר צָוקָנוֹפָט פָאַר דָעַם יְיִדְישְׁן קִבוּץ אֵין אַוִיסְטְּרָאַלְיָעַ".

יְיִדְישְׁעַר קוֹלְטָוָר-קְרִיזָוָן

פָעָרְט

חוֹן צְבִי גְּרָאָכָוָסְקִי (סְעָקָרְעָטָאָר)

טָאַבָּעַלְעַ נּוֹמָעַר 1

"קדימה" אַוְגָט עַרְגָּעַ מַזְנָגָעַ אֵין יָאָר 1961

- (1) 2.61 אַוְגָט לְכָבֹוד לְעָזָן מְשֻׁעְרָנִי צַו זַיְוִן אַלְטָמָעַד ווּעַרְן 75 יָאָר, אַיְינְגָעָנָעָרְדָנָט אֵין בִּיאַלְיְסְטָאַפְּקָעָר צַעֲנָטָר מִיט אַנְטִילְפָן לְאַדְוָשָׁעָר צַעֲנָטָר. בָּאַנְרִיסְעָרָה: י. אַיְינְהָאָרָן, ה. בָּאַכְרָאָךְ, ס. בָּוּרְשָׁטִין, י. וּוּיְסָלִיךְ, י. קָאָהָאָן. אַרְטִיסְטִישְׁעָר فְּרָאָגְרָאַטָּם: ש. טִינְגָל, י. שָׁעָר, ש. צִילּוֹק. פָּאַרְזָוְצָעָר: ס. בָּוּרְשָׁטִין.

(טעלענרגאמע) קאנגראטולאציעם צום יובל פון א דאנקבראן אוון
אייבערגעגעבעגעם פרײינד.

יעקב מלאקין
חיפה

(טעלענרגאמע) דער וויכטיקסטער פֿאָזִיצְיַע פֿוֹן אַיְעֶר שִׁינְעָם יִשּׁוּב
וּוַיְנְטְשָׁן מִיר קְדִימָה.
זִגְמָונָת אָוֹן רָאָזָה טּוֹרְקָאוֹן
תַּלְ-אָכִיב

.... מען זאגט, או דער מענטש דארף צו פופציך יאר קענען אויפֿסנֵי
גבערין ווערין, זיין צאנקענישן פֿוֹן שְׂקִיעָה פֿאָרוֹאָנדְלָעָן אַין אַ נִיעָם
בָּאנְגִינְעָן, אַרְוִיסְקִירִין פֿוֹן זִיד טְפָעָן, בָּאַהֲלָתְעָנָע כּוֹחוֹת אָוֹן מַאֲכָן אַ נִיעָם
אַנְהָוּבָן, אַוְיְפֿסְנֵי זַאנְגָן יִהְיֶה אָוֹר.
אַיך ווַיְנְטָש דָּעָר „קְדִימָה“ אָוֹן אַירְעָ טְרִיוּעָ בּוּוּרָ אָוֹן שְׁעָפָעָר דָּי
ברְכָה פֿוֹן בָּאַנְיָאָנוֹגָה. הַוִּיבְטָן אַן פָּוֹנְדָּאָסְנֵי, אָוֹן צְוֹזָאמָעָן מִימָּן נִיעָם דָּוָר
אָוֹן אַין לִיכְתָּ פֿוֹן נִיעָ צִימְטָן שְׁפִינְטָן וּוַיְטָעָר דָּעָם שִׁינְעָם יִדְרִישָׁן חָלוּם.“
חַיִים גּוֹרָט
תַּלְ-אָכִיב

.... די „קְדִימָה“ אָוֹן נְעוּוֹן פָּאָר די 50 יָאָר פֿוֹן אַיר עַקְוִיסְטָעָנָץ אַין
די פָּאַדְרְשָׁטָן דָּיְעָן פֿוֹן אַלְעָ סָאַצְיָאַלְגְּזָעָלְשָׁאַפְּטָלְעָכָבָעָ בָּאוּוּנְגָנְגָן פֿוֹן
דָּעָר יִדְיְשָׁר גַּעַזְעָלְשָׁאַפְּטָלְעָכָקִיט אַין לְאָנָד, נַחַחַת אַ וְאָזָ אַוְיָעָר אָוֹן אַן
אָפָּן הַאָרֶץ פָּאָר אַלְעָ נַאֲצִיאָנָאָלָעָ נַוְיָטָן אָוֹן רָוּפָן פֿוֹן גַּאנְצָן יִדְרִישָׁן פָּאָלָקָן.
... דָּעָיְבָעָר אַהֲרָאָןִיקָן יִשְׁרָכוֹת צּוֹ אַלְעָ, וּוְעַלְבָעָה אַבָּן צְוֹנְעָלִינְטָן
אַהֲנָט צּוֹ דָּעָר גַּעַזְעָנְטָשָׁטָר טְעַטְקִיָּתָן פֿוֹן דָּעָר „קְדִימָה“ אָוֹן הַאָרֶץ יְקָעָ
ברְכָות צּוֹ דָּעָם צְוֹוִיָּטָן פּוֹפְּצִיקָעָר!“

א. סְטוֹצִינְסְקִי אָוֹן פְּרוֹוי
רַמְתָּגָן

.... אַיְיָעָרָע טָاطָן אַין מִשְׁךְ פֿוֹן 50 יָאָר אַבָּן גַּעַשְׁטָאָרָקְטָן דָּאָם יִדְיְשָׁע
לְעָבָן אַין אַוְיְסְטָרָאַלְיָע, אַבָּן גַּעַהְלָפָן אַין דָּעָר אַנְטוּיְקִילָּוֹגָן פֿוֹן יִדְרִישָׁן
יִשּׁוּב דָּא אַוְן פָּאַרְבּוֹנְדָן אַוְם מִיטָּ די גַּעַשְׁעָנְגָן אַין יִדְרִישָׁן לְעָבָן אַין
יִשְׁرָאֵל אַוְן אַין אַנְדָּעָרָע טִיְּלָן פֿוֹן דָּעָר וּוְעַלְמָן. אַיךְ הַאָהָרָן צְוֹזָאמָעָן מִיטָּ אַיךְ,
אוֹ אַיר וּוּטָם פָּאַרְזָעָצָן אַיְיָרָט טְעַטְקִיָּתָן נַאֲךְ פִּילָּ צְוֹוִיָּטָן אָוֹן אַיר וּוּטָם
גַּעַפְּנָעָן וּוּנָן צּוֹ בָּרְעָנָן יִדְיְשָׁע קּוֹלְטָרְ-וּוּרָטָן אַוְיךְ צָוָם יִוְנָגָן דָּוָר.“

שְׁגָרִירּוֹת יִשְׂרָאֵל
קָאנְבָּרָא
מִשָּׁה יּוּבָּל (שְׁגָרִיר יִשְׂרָאֵל)

.... די באַדְיוֹטָנָגָן פֿוֹן דָּעָר „קְדִימָה“ נִיְמָט אַרוֹיָסָן פֿוֹן די רַאֲמָעָן פֿוֹן
אַ מעַלְבּוֹרְנָעָר קוֹלְטָרְ-אַיְנְסְטִיטּוֹצִיָּע אָוֹן דָּאָרָף וּוּרָן — אַוְיבָּ מִיר אַלְעָ
וּוְעָלָן נַאֲרָ וּוְעָלָן — די דָּאַמִּינְיְרָנְדִיקָע אָוֹן אַיְנְפָלְסְרִוִּיכְסָטָע אַיְנְסְטִיטּוֹצִיָּע
אַין לְאָנָד, וּוּ צְבָ. דָּעָר קוֹלְטָרְ-קָאנְגָרָעָם אַין אַמְּרִיקָע.
דָּעָרָפָאָר אָוֹן אַונְדוֹן אַלְעָמָעָן אַזְוִי טְיִוָּר דָּעָר וּוַיְטָעָרְדִּישָׁר פָּאַנְאַנְדָּרָעָר
וּוּקָם פֿוֹן דָּעָר „קְדִימָה“ אָוֹן אַיר טְעַטְקִיָּת אָוֹן יִשּׁוּב. פֿוֹן אַן אַיְנְסְטִיטּוֹצִיָּע
פֿוֹן יִדְרִישָׁן אַוְיסְלָעָבָן זִיךְ פֿוֹן וּוַיְנְצִיקָע אָוֹן יָאָר 1911, אָוֹן הַיְנֵט די

... אַזְרָקֶשׁ שָׂאֵץ הַוִּיךְ אַפְּ דַי לְאַמְעָד־זֹוֹוֹנוֹנִיקָעַם, וּוֹאַסְּ שְׁטִיעַן בֵּי אָונְדוֹזָעַר
קוֹלְטוֹרְ-אַרְבָּעַט אָזְן טֻוָּעַן אִיר עַרְנְסְטַ, שְׁטִיל אָזְן בָּאַשְׁיְידַן אָזְן דָּעַרְשָׁלָאַגָּן
זִיךְ אַוִיךְ צָו יְוָמִיטָבוֹם.

גַּעוֹוִים וּוֹאַלְטַ אַיְיךְ חַשְׁגַּה אַתְּמַט צָו זַיְן מִיטְ אַיְיךְ, זִיךְ בָּאַטְיְילִיקְן אַיְן
דָּעַר שְׁמָחָה, זִיךְ בָּאַגְּנְגְּעַנְעַן מִיטְ גַּוְטָעַ פְּרִינְד אָזְן וּוֹיְדָעַר זִיךְ דָּעַרְמָאַנְעַן אָזְן
יְעַנְעַ טָעַג אָזְן וּוֹאַכְּן, וּוֹעַן מִיר הַאֲבָן פָּאַרְבְּרָאַקְטַ צַוְּאַמְעַן אַיְן אַיְוָעַר שְׁטָאַטַּ
אַיְן אַיְעַד "קְדִימָה"־זֹאַל. נִישְׁטָאַ קִיְין בְּרוּרָה, אַיְיךְ מַזְן זַיְן פָּוּן דָּעַר וּוֹיְטָנָם,
אַבְּעַר מִין חָרְצַ אַיְיךְ אָזְן מִין בְּרַכָּה אַיְזַ פָּאַר אַיְיךְ אַלְעַמְעַן".

יעַקְבָּ פָּטַט
נוֹיְדִיאַרְקַ

... אַזְרָקֶשׁ הַאַלְטַ, אָזְן דַי "קְדִימָה" אַיְזַ אַיְנְעַן פָּוּן דַי וּוֹיכְטִיקְסְטַע אַיְנְסְטִירַ
טוֹצִיעַם אַיְן יְדִישַׁן לְעַבְּן נִשְׁטַ נַאֲר אַיְן אַוִיסְטְּרָאַלְיַע, נַאֲר אַיְן דָּעַר גַּאנְצָעַר
וּוֹעַלְטַ. הַלוֹאַיְ וּוֹאַלְטַן אַזְעַלְכַּע, "קְדִימָה'ס" עַקְזִיסְטִירַט אַיְן פִּילְ אַנְדְּרָעַר
עַרְטָעַר, וּוֹ דַי יְדִישַׁע בָּאַפְּעַלְקָעַרְוָנְגַן אַיְזַ פִּילְ פְּרָעַסְטַר וּוֹ בֵּי אַיְיךְ.
דַי מַעַנְטִישַׁן, וּוֹלְכַּעַח הַאֲבָן גַּהְהַטְמַט דַי וּוֹיְזַעַ צָו שַׁאֲפַן אַזְזַ אַיְנְסְטִירַ
צִיעַ, אַזְן אַיְבָעַרְחוֹיְפַט, דַי מַעַנְטִישַׁן, וּוֹלְכַּעַח הַאֲבָן אַרְוִיְסְגַּעְוִוִּזְן דָּעַם וּוֹיְלַזְן
אַזְן גַּהְהַטְמַט דָּעַם כּוֹחַ אַנְצּוֹפִירַן מִיטְ דָּעַר אַרְבָּעַטַּ פָּוּן דָּעַר וּוֹנְדָעַרְבָּעַרְ
אַיְנְסְטִירַזְיַע, פָּאַרְדִּינְעַן דַי נַרְעַסְטַע לְוִיבְ-גַּנְזָעַנְגַּעַן. פִּילְ בָּעַסְעַר גַּעַזְעַנְגַּעַן,
וּוֹיְ אַיךְ קָעַן עַם מַאֲכַן אַוִיפַּן פָּאַפְּרַי. וְאַלְעַן גַּעַבְעַנְשַׁטְמַט זַיְן דַי הַעַנְטַמַּן, וּוֹאַסְמַ
בָּאַשְׁעַפְטִיקַן זִיךְ מִיטְ דָּעַר שִׁינְעַר, הַיְלִיקָעַר אַרְבָּעַט!"

סִידָּר בְּעַלְאַרְסְקַי
נוֹיְדִיאַרְקַ

... וּוֹפְלַ נַאֲר אַיְן דָּעַר וּוֹעַלְטַ זַעַנְעַן גַּעַבְלִיבַן אַיְנְסְטִירַזְיַעַם וּוֹיְ דַי
"קְדִימָה", וּוֹעַס קְוָמַט אַזְן עוֹלָם דָרְשָׁטַיַּס נַאֲר אַיְדִישׁ וּוֹאַרְטַט, וּוֹאַס גַּיט
צָו חַשְׁגַּה אַזְן נִסְמַט אַרְיַין נִיעַ עַנְרָגַנְיַע אַיְן פָּאַרְמָאַטְעַרְטַן פָּוּן בְּלָאַנְדְּזָעַנְשִׁין
אַזְן זַעַבְעַנְשַׁן יְדִישַׁן קוֹלְטוֹרְ-טַוָּעַר, דְּכַטְעַר, שְׁרִיְבָעַר אַדְעַר רִיוּזְעַנְדָּרְ?

דָּר. חַיְים שַׁאַשְׁקָעַם
נוֹיְדִיאַרְקַ

... אַיְרַ זַעַנְטַ דָּעַר וּוֹיְטָמְטַעַר פָּאַרְפָּאַסְטַן פָּוּן יְדִישַׁעַר קוֹלְטוֹרְ-אַרְבָּעַט
אוֹיְף נַאֲטָ'ס וּוֹעַלְטַ. בְּלִיבַט אוֹוֹפְ דָעַם פָּאַסְטַן אָזְן וּוֹעַרְטַ אַלְעַז מָאַל שְׁטָאַרְ
קָעַר אָזְן שְׁטָאַרְקָעַר."

מַלְךְ רָאוּוּיְשׁ
מְאַנְטְּרָעַלְעַ

... לְאַמִּיר שְׁפָאַנְגַּעַן קְדִימָה מִיטְ מוֹנְטָעַר שְׁעַפְרִירִישְׁקִיטַיַּת. אַיְר —
אַיְן אַוִיסְטְּרָאַלְיַע, אַיְיךְ — אַיְן יְשָׁרָאֵל אָזְן לְאַמִּיר צַוְּאַמְעַן אַנְיָאנְן אָונְדוֹזָעַרְ
שְׁעַנְסְטַע חַלְמוֹת. מִיטְ סָאַלְוַטַּן צָו אַלְעַז חֲבָרִים אָזְן פְּרִינְד.

אַבְּרָהָם סּוֹצְקָעַוּזַר
תַּלְ-אַבְּיַ

(טַעַלְעַנְרָאַמָּע) אַיְעַר יְוָמִיטָבוֹ אַיְזַ אַנְרִיסְטַר יְוָמִיטָבוֹ פָּוּן יְדִישַׁעַר
קוֹלְטוֹרְ, פָּוּן יְדִישַׁעַר פָּאַלְקָסְ-עַקְשָׁנָות. זַיְעַנְדִּיקְ פָּוּן דָּעַר וּוֹיְטָנָם בֵּין אַיְיךְ
הַיְנַט אַיְנְגַּנְצַן מִיטְ אַיְיךְ.

דָּבָ בעַר מַאֲלָקִיַּ
תַּלְ-אַבְּיַ

שריובער-משפחה פון די פאראיניקטע שטאטן און קאנדאָע שיקט איז
אירע בעסטע און אויפרוכטיקע ווונטשן, איר זאלט אַנְגִּינִין נאָך פַּילָּע יַאֲרָן
מייט שאָפָּן אָזֶן אַנְהַאֲלָתָן די גִּינְסְטִיקָּע ווּעְרָתָן פָּוּן יַדְיָשָׁן לְעֵבָן. אַיר האָלָט
הוֹיך די פָּאָן פָּוּן יַדְיָשָׁן גִּיסְטָט, צָו אָונְדוּזָּעָר אַלְעָמָעָןָס שְׂטָאַלְץ".

י. ל. פרץ שריובער-פֿאָרָאַיָּן

ניוּיָאַרְק

שלמה בן-ישראל (סֻקְרָעְטָאָר)

....די 50 יַאֲרָן טַעַטִּיקִיָּט פָּוּן "קְרִימָה" אַיז אַגְּרוּסָּעָר קָאָפִיטָּאָל אַיִּן
דָּעַם אַלְגָּעָמִינָּעָם יַדְיָשָׁן לְעֵבָן אַוְיָה נָאָר דָּעָר וּוּעָלָט. דָּעַרְפָּאָר אַיִּן אַיִּר 50-
יאַרְקָעָר יַוְבָּל נִישְׁתָּבְּלָה בְּלוּזָּע דָּעָר יַסְמִיטָּבָּפָּוּן אַיְיָעָר יַשְׁוָּב, נָאָר אַוְיָה דָּעָר
יַסְמִיטָּבָּפָּוּן אַלְעָיָדָן אַיִּן דָּעָר וּוּעָלָט, וּוּאָסָּעָנָעָן פָּאָרָאַינְטָעָרָסָּר אַיִּן
יַדְיָשָׁעָר קָוְלְטוֹרָאָר אַזָּן אַיִּן יַדְיָשָׁן לְעֵבָן.
אַלְעָן אָונְדוּזָּעָר בָּרְכָּות פָּאָר אַיְיָעָר אַרְגָּאַנוּזָּאַצְּיעָ, פָּאָר אַיְיָעָר פִּירָעָר
אוֹן טָעוֹר בָּאָגְּלִיטָן אַיִּיךְ אַיִּן אַיְיָעָר וּוּיְטָרְדִּיקָּר טַעַטְקִיָּט".

צענטראָלָע יַדְיָשָׁע קָלוּתָּוּדָּאַרְגָּאַנוּזָּאַצְּיעָ

ניוּיָאַרְק

אַיסְרָּר גָּאָלְדְּבָּרָג (דִּירְעָקְטָאָר)

....אַנְטָשָׁטָאָנָעָן אַזָּן אַצִּיטָּוּ וּוּעָן דָּעָר יַדְיָשָׁעָר יַשְׁוָּב אַזָּן אַוִּיסְטָרָאַלְיָעָן
זִיךְרָיָם גַּעֲנוּמָעָן אַוִּיסְפִּיקָּן, אַיז די "קְרִימָה" שָׁוֹן אַיזְנָעָן יַעֲנָעָן יַאֲרָן גַּעֲנוּמָעָן
אַיְנָעָן פָּוּן די עַרְשָׁטָע יַדְיָשָׁע בִּיבְּלָאַיְמָעָקָּן אַוְיָף די נִיעָע קָאַנְטִינְעָמָעָן.
הַיְיָינָט אַיז די "קְרִימָה" אַגְּרוּסָּעָר קָוְלְטוֹרָאָרָעָנָר אַזָּן אַלְעָבְּדִיקָּן
יַדְיָשָׁעָן יַשְׁוָּב, וּוּאָסָּעָן אַיז אַוִּיסְגָּעָוָאָקָּסָן פָּאָר אַזָּן נַאֲכָן יַדְיָשָׁן חַוְּבָּן אַזָּן
אָונְדוּזָּעָר צִיְּטָמָן. הַיְיָינָט אַיז די "קְרִימָה" אַקְרָיוֹן-אַיְמָסְטִוָּצְּיעָ — אַיְנָעָן פָּוּן
די נַעֲצִילְתָּעָחָשׁוּבָּעָ קָוְלְטוֹרָאַיְמָסְטִוָּצְּיעָם אַזָּן דָּעָר יַדְיָשָׁעָר וּוּעָלָט.
...זָאָל דָּעַרְבָּעָר דָּעָר אַיְצְטִיקָּר 50-יַאֲרִיקָּעָר יַוְבָּל פָּוּן דָּעָר "קְרִימָה"
וּוּרָעָן אַז אַוִּיסְגָּעָנָס-פְּוּנָקָט פָּאָר אַז נַיְיָעָמָן וּוּוּקָם, פָּאָר נִיעָע קָוְלְטוֹרָאַדְּרָעָר
גְּרוּיכָּוּנָגָעָן, פָּאָר אַז נַיְיָעָמָן אַנְגָּרִיףָן וּוּטָאָלָעָכָהוּת".

יַדְיָשָׁעָר וּוִיסְנְשָׁאַפְּטָלָעָכָר אַיְמָסְטִוָּצְּוָת (יְיָוּ"אָ)

ניוּיָאַרְק

פְּנָחָם שְׁוֹוָאַרְן (עַקְזּוּקְטוּיוֹו-סֻקְרָעְטָאָר)

....די גְּרִינְדָּעָר אַזָּן אַקְטִיוּוּ טָעוֹר פָּוּן "קְרִימָה" דָּאָרְפָּן זַיִּן דָּוְרָכְנָעָד
דָּרוּנָגָעָן מִוְּט שְׂטָאַלְץ אַזָּן בָּאָפְּרִידְקָוָן מִיטָּ די דָּעַרְנוּרְיוּכָּוּנָגָעָן פָּוּן דָּעָר אַיִּנָּן
סְטִיטְוָצְּיעָ פָּאָר די לְעַצְּטָע 50 יַאֲרָן אַזָּן פָּוּן דָּעַרְנוּרְיוּסָּעָר וּוּרְקוָגָן, וּוּאָסָּז זַיִּן
הַאָטָּמָן גַּעֲהָאת אַוְיָף אַלְעָיָן נַאֲצִיאָנָאָלָעָ, קָוְלְטוֹרָאָר אַזָּן דָּעַרְצִיאָוָנָגָס-דְּטָעָמִיקִיטָן,
וּוּאָסָּעָנָעָן פָּוּן אַוִּיסְטָרָאַלְיָשָׁן יַדְנָטוּס גַּעֲפִירָט גַּעֲוָוָארָן.
...מַיְרָ דָּרְקִיסָּן אַזָּים די האָפָּעָנוּנָג, אַז דָּעָר אַוִּיסְטָרָאַלְיָשָׁר יַדְיָשָׁעָר
יַשְׁוָּב וּוּט שְׁטָעָנְדִּיק מִיטָּ נַאֲצִיאָנָאָלָעָר סָאַלְיָדְרִוְתָּעָט זַיִּן פָּאָרְבּוֹנְדָן מִיטָּן
וּוּלְטָיְוִידָנָטָם אַזָּן מִיטָּ מִדְּוִינָתָן יַשְׁרָאָל פָּאָר גַּעֲמִינְזָאָמָעָ טַעַטְיָקִיטָן אַזָּן
דָּעַרְנוּרְיוּכָּוּנָגָעָן".

יַדְיָשָׁעָר נַאֲצִיאָנָאָלָעָר אַרְבָּעָטָעָר-פֿאָרָאַנְדָּר

ניוּיָאַרְק

מַאיְרָ בְּרָאָן (פְּרָעָזְיָדָעָנָט)

ל. סִיגָּאָל (גַּעֲנָנָרָאַל-סֻקְרָעְטָאָר)

וועלכע וועלן פארעפנטעלכט ווערטן איז פארם פון אנאנסן, וועלן דער מאונלעבן דאס אַרְזֶנְגָּעָבָן דעם אלמאנאר. דער „קדימה“ – זובַּלְקָאַמִּיטָּעָט ווענדרט זיך צו אלע אַינְגְּטָוּצִיעַם, פֿרְמָעַס אָזֶן יְהִידִים אַרְיוֹנִישִׁיקן זיְעָרָעַ באָגְרִיסְנוּגָּעָן צו אַין דעם אלמאנאר, כדי אַזְוֵי אַרְזֶנְגָּעָבָן זיְעָרָעַ באַצְיאָוָגָן צו דער „קדימה“ אָזֶן גְּלִוְכְּצִיטִיק זִיכְרָוָן דאס אַרְזֶנְגָּעָבָן פּוֹן דעם ווַיכְטִיקָן זָאַמְּלָבָבָן.

דאנק-אוייסדרוקן

דער קאמיטעט דרישט אומס אַהֲרֶצְיָקִין דאנק אָוּן אָן אַנְעַרְקָעָנוּן
דעם פרײַינְד יִאָסְנָא 55.ב. — דעם ערַנְצָאָדוֹאָקָאָט פֿוֹן "קְדִימָה" פֿאָר זַיִן
פֿרַיוּוֹלִיקָעָר מִיטַּאָרְבָּעָט בֵּים דֻּרְלִידִיךְן דַּי יְוִידִישָׁע עֲנֵנִים.
דער הַגְּנִיר יְוִידִישָׁע פֿרְעָסָע: "דַּי יְוִידִישָׁע נִיעָם", "דַּי יְוִידִישָׁע פֿאָסָט"
אוֹן "דַּזְשָׂוָאִישׁ הַעֲרָאָלְדָה" פֿאָר אָפְנָעָבָן פְּלָאָץ פֿאָר דַּי נָאָטִיצָן אָוּן באַרְיכְּטָן
פֿוֹן דער "קְדִימָה".
דער פֿרְיוּעָן גְּרוּפָע בֵּי דער "קְדִימָה", וּעְלְכָעַ האָט אָפְנָעָבָן פִּיל צִוְּיט
אוֹן מַיְאִוָּה אַינְצָוֹאָרְדָעָנָע אָוּן פֿאָרְשָׁעָנָרָעָן דַּי "קְדִימָה"-אָונְטָעָרְנָעָמָנָגָע
אוֹן פֿאָרְבָּעָסָעָן דַּי "קְדִימָה"-וּוּרְתְּשָׁאָפָּט.
אַ דָּאנְק אַוְיסְגָּעָדְרִיקָט דַּי פרײַינְד ה. פְּאָלוֹךְ אוֹן פֿרְרוֹי פֿאָר אַיִּינְ
אַרְדָעָנָע אָ. סּוֹצְקָעְוּרְן בֵּי זַיִן אַיִן וּוּוּנָגָנָג אָוּן דָּעָרִימִיט מַאֲכָן זַיִן
זַיִן דָּא אַנְגָּעָנָמָעָר אָוּן באַקְוּוּעָמָעָר.

באריכט פון טאטער-קריוו א.ג. פון דוד הערמאן

חוליב אַ גאנצע רוי סיכות איין אוין דעם פאָרגאנגענעןעם יאָר אָויפֿגענְפֿירט
געווֹאן בְּלוֹיז אִין פִּיעָס — "אַ מֶּלֶדְיקָעֶר שְׁטוּרְיָק" פּוֹן מִיכָּל בְּרוּט,
רעוזְשִׁין: רְחֵל הַאלְצָעָר, יְהִישׁ: ח. דָּזְעַנְשְׁטַיִן. די פִּיעָס אִין גַּעַשְׁפִּילְט גַּעַ-
וּאוֹן 7 מָאָל.

דעָר קְרִיוֹן האָט אוֹיךְ אַנְטִילְגַּעַנוּמָעָן אִין דעם טְראָדיְצִיאָנָעָלָן, "סְדִימָה"—
פּוֹרִים קְאַנְצָעָרִים.

בַּיּוֹם סּוֹפֵן וְאַרְחָט דַּעַר קְרִיוֹן אַנְגַּעַחוֹבָן צָו אַרְבָּעָטָן אַיְבָּעָר דַּעַר
וְשְׁרָאַלְדִּיקָעֶר קְאַמְּדָעָע, "אַיְיָ לְיָקְמִיךְ" אַונְטָעָר דַּעַר רְעוֹזְשִׁי פּוֹן יַעֲקֹב
וּוַיְסְלִימִי, אַבָּעָר צָוְלִיב גַּעַוּוִיסְעַס סִכְבָּות אִין די אַרְבָּעָט אַיְבָּעָר דַּעַר פִּיעָס
אַיְבָּעָרִינְסִן גַּעַוְאָרָן.

עַם אִין אַוְיְסָנְעָרְבָּעָט גַּעַוְאָרָן אַ פְּלָאָן אָוָן עַם זַעַנְעָן אַנְגַּעַנוּמָעָן גַּעַ-
וּאוֹן אַ גַּנְעָצָע רְיוֹ מִיטְלָעָן צָו פָּאָרְשְׁטָאָרָקָן די טְעַמְּקִיטָּפָן דַּעַר טְעַטָּעָרָד
קְרִיוֹן אִין דַּעַם קוּמְעַנְדִּיקָן יָאָר.

דעָר קְאַמְּטָעָט פּוֹן טְעַטְּעַרְקְרִיוֹן באַשְׁטִיטִים פּוֹן פָּאַלְגְּנְדִּיקָעָפְרִיּוֹן:
ט. נִינְטָעָר, צ. גַּעַרְשָׂאָו, ש. טִינְגָּל, ר. לְעֻוּוִיטָא, י. לְעֻוּוִין, ח. קַאְטְּלָאָזָש, י.

ראָטְמָאָן, ש. שְׁוֹוֹאָרֶץ, י. שָׁעָר.

אויסצונגן פון באָגרוּפֿונגען צום "קדימה" – יובל באנקעט

...."קדימה" איז אינער פון די קליען אינדזעלן פון יידישער קולטור-טען טעטיקיט, ואס עקויסטרט נאר דער גרויסער וויסטערןש פון דעם חורבן, ועליכן די נאציסים ימ' ש האבן געלאוזט נאר זיך. נויתן אן מיט איינער היילעדר ארבעטן זאלן איירער העטט זינו נשטראקט אונ אושער גויהם מומיב! די

דער יודישער קולטער בעילען: ה. בערגנער, י. גילגיטש, ר. האלצער, י. וויס-לייז, ה. מונץ, י. קאהאן אוון י. ראטהפארט.

אין דעם יובל-ערליך אמיטעט זענען אריין די געוועזענע פרעוזירענטן: י. אקנא, ס. בורשטיין, ש. בריליאנט, ד. בריליאנט, י. גינזבורג, י. האניג, ש. ווין, א. מאשין, ב. פאטקין, ל. פנק, ר. רاطבערג אוון י. רימער.

אין דעם עסזעקטויו פון יובל-קאלקאמיטעט זענען אויסגעווילט געווארן: ס. בורשטיין — פארזיצער, י. רימער, ב. פאטקין, י. סענאל — וויצ'ע-פֿאַרְזִּיךְ זיצערס; פ. בלאך אוון ח. מיידראוניס — ערליך איסירער; ב. עזראוויטש — ערוץ-סערעטאר; פ. אלטמאן, א. זבאר, ל. טשערני, ג. קאסקין, ח. ראטסנערם אוון מ. ראטט — מיטנליידער. ל. פרידמן איז באשטייט געווארן אלס עקזע-קוטייז-סערעטאר.

דער יובל-קאלקאמיטעט אוון דער יובל-עסזעקטויו האבן אָפְּגַּעַתְּן אָרֵי זיזונגער, אויף וועלכע עם איז אויסגעערבעם געווארן אלן פון "קדימה" — יובל-יאר אוון עם איז צונגענרייט געווארן דער יובל-באנקעט אלס אן אָרֵינְפּֿרְזֶן צום יובל-יאר.

"קדימה"–יובל-פֿאנְדַּ"

אין שיוכות מיטן דער שוערער פֿינְאַנְסִיעָלְעָדָר לאָגָע, אין וועלכער די "קדימה" געפינט זיך, האט דער "קדימה" – יובל-קאלקאמיטעט באַשְׁלָאַסְן דורך צופין אַזְמַלְאַקְצִיעַ פֿאָרָן, "קדימה" – יובל-פֿאנְדַּ. די זַמְלַאַקְצִיעַ דַּאֲרָפַ דעַקְן די חֻבְּבָות פֿוֹן דער "קדימה" – אָזְמַלְאַקְצִיעַ אַיר אַנְצּוֹגִין ווַיְמַעַר מיט דער אַרְבָּעַט אַוִּיפָּאָר בְּרִיטְעָרָן אוון בעסערן אָפְּן.

די זַמְלַאַקְצִיעַ האט זיך אַנְגַּעַהוּבָן אַוִּיפָּאָר דעם יובל-בָּאַנְקָעַט אוון האט אַרְיִינְגְּעַבְּרָאַכְטָמָן אַבְּדִיְנְדִּיקָעָסְמָעָן גַּעַלְתָּ. די אַקְצִיעַ ווּעָרְטָה ווַיְמַעַר פֿאָרָה גַּעַזְעַט אוון דער יובל-קאלקאמיטעט האָפְּטָמָן, אָז דָּאָסָי יְדִישָׁע מַעַלְבָּרוֹן ווּעַט זיך ווּטָה ווּאָרָעָם אָפְּרָוֹפָן אויף זיין ווּנְדָוָנָג צוֹ שאָפָּן אַיְוּבְּ-פֿאָנְדַּ, וועלכער ווּטָה פָּאַרְזִיכְעָרָן אַשְׁטָאַרְקָעָרָעָס פֿינְאַנְסִיעָלְעָדָבָאָזְעָדָר "קדימה" — די אַיְסָמְטִוְצִיעַ, וועלכע האט אָזְמַלְאַקְצִיעַ אָזְמַלְאַקְצִיעַ פֿאָרָן גַּעַדְיָינְטָמָן די אַיְסָמְטִוְעָרָעָס פֿוֹן דעם יְשָׁוֹב.

דריטער אויסטראַלְיִיש-יְדִישָׁעָר אַלְמַאנְאַךְ

אין שיוכות מיט דעם 50-יאָרְקִין יובל פון דער "קדימה" ווּרט גַּעַנְגִּיט דער דַּרְיַטָּר אוֹיסְטְּרָאַלְיִיש-יְדִישָׁעָר אַלְמַאנְאַךְ. דער צוּוַיְטָר אַלְמַאנְאַךְ אַיז דַּרְשִׁינְגָּעָן מיט 20 יָאָר צְרוּקִין אוון עַמְּפִילְט זיך אַשְׁטָאַרְקָעָע נוּטְוּעָנָה דִּיקִיטִים צוֹ גַּעַבָּן אַמְּנַעַלְקָבִיטִים אַלְעָא אַונְדוּרָעָע שְׁעַפְּרָעָשָׁע כּוֹחוֹת קְוּמָעָן צום אַוְיסְדָּרָוק אָזְמַלְאַקְצִיעַ אָזְמַלְאַקְצִיעַ בְּאָנְדָן, ווּאָס ווּטָה רַעַפְּרָעַזְעַנְטִירָן דָּאָס נִיסְטִיקָעָס פֿנִים פֿוֹן אַונְדוּרָעָע יְשָׁוֹב.

דער אַלְמַאנְאַךְ ווּטָה אַנְטָהָלָטָן דַּרְיַיְלָן: אָזְמַלְאַקְצִיעַ טִוְּלָה ווּטָה זִיְּן גַּעַוְיִדְמָעָט דער "קדימה" — אִיר גַּעַשְׁכְּבָטָע אָזְמַלְאַקְצִיעַ בְּאַדְיוֹתָוֹן. דער צוּוַיְטָר טִוְּלָה — אַלְיטְּרָאַרְיִישָׁעָר — ווּטָה אַרְמוֹנָעָמָעָן דַּרְצְיוּלְוָנָגָעָן אָזְמַלְאַקְצִיעַ פֿוֹן הַיְנָעָשָׁר אָזְמַלְאַקְצִיעַ אַזְמַלְאַקְצִיעַ טִוְּלָה — אַפְּוּבְּלִיצִיסְטִישָׁע — ווּטָה אַנְטָהָלָטָן עַסְיָעָן אַוִּיפָּאָר שְׁאַרְשִׁידָעָנָע טַעַמָּעָס פֿוֹן הַיְנָעָן אָזְמַלְאַקְצִיעַנְעָם יְדִישָׁן לְעָבָן.

דער אַלְמַאנְאַךְ ווּטָה אַזְמַלְאַקְצִיעַ אַרְיִינְגְּעַמְעָן בְּאַנְגְּרִיסְוָנָגָעָן צום 50-יאָרְקִין, "קדימה" – יובל פון אַינְסְטִיטְוֹצִיעָם, פֿירְמָעָס אָזְמַלְאַקְצִיעַ יְחִידָמִים. די בְּאַנְגְּרִיסְוָנָגָעָן,

פּוֹן קָרְבּ 400 פֿעַרְזָאַן — דִּי נַיְסְטִיקָעַ דַּעֲפַעַעַנְטָאַנְצָעַ פּוֹן יְוִידִישָׁן פֶּאַלְקָםָן
טִימְלָעָכְן מַעְלָבָרְן: יְוִידִישָׁ שְׂרִיבָהָר, לְעָרָעָר אָוֹן קוֹלְטוֹרְגָּעָלְשָׁאַפְּטָלְעָכָע,
טוּרָר, דִּי יְדִישָׁ פֶּאַלְקָםָטִימְלָעָכְן אַינְטָעַלְגָּעָנָע אָוֹן דִּי יְדִישָׁ פֶּאַלְקָםָטִמְאָסָע,
פָּאָר וּוּמְעָן עַס אִיז טַיְעַר דִּי "קְדִימָה", דָּאָס יְדִישָׁ וּוּאָרָט אָוֹן דִּי יְדִישָׁ
קוֹלְטוֹר בְּכָלְלָה.

עַס זַעַנְעַן אַנוּוּזָנְד גַּעַוּזָנְעַנְד דִּי גַּעַוּזָנְעַנְד פֿרְעַזְדָּעָנְטָן פּוֹן "קְדִימָה",
צְוִוִּישָׁן זַיִ פרִינְדְּ רָ. רַאֲטָבָרְגָּן, דָּעָר אַיְינְצִיקָּעָר לְעַבְנָגְבָּלְיָבָנְעָר מִיטְגְּרִינְדָּן
דָּעָר פּוֹן "קְדִימָה", וּוּלְכָעָר גַּעַפְּינְטָן זַיךְ אַין אַוִּיסְטָרָאַלְיָע.

דָּעָר פָּאַרְזִיעָר פּוֹן "קְדִימָה" - יְוּבְּלָקְאַמִּיטָּעָט פָּרָ. סָ. בְּוֹרְשְׁתִּין הָאָט
אַין זַיְן דַּעֲרַעַנְגָּנְסִירָדָעָ דַּעֲרָמָאנְט אַיְינְקָעָ פָּאַרְשָׁטָרְבָּעָנְעָ פִּיאַנְגָּרְן
אַוּן בּוּיְעַר פּוֹן דָּעָר "קְדִימָה": יְהֹוּשָׁ רַאֲכְלִין עַ"ה, מַאיְר וּלְטָנְנָר עַ"ה,
אַחֲרָן בְּרִיכְחָן עַ"ה, אָ. נַיְוָמָרָק עַ"ה, יְעַקְּבָן גִּינְטָר עַ"ה, הָ. חֹוּזִי עַ"ה,
אָ. פָּעָרְלָעַה עַ"ה, בָּ. וּוּאַרְשָׁאָוּסְקִי עַ"ה, נַחְמָן סַכְּאָוּזָאַלְסִקִּי עַ"ה אָוֹן מָ. נַרְאָבְסִקִּי עַ"ה. עָר
פְּנַחַם נַאֲלָדָהָאָר עַ"ה, נַחְמָן סַכְּאָוּזָאַלְסִקִּי עַ"ה אָוֹן מָ. נַרְאָבְסִקִּי עַ"ה.
הָאָט אַוִּיךְ דַּעֲרָמָאנְט דַּעַם נִישְׁטָאַלְאָגָן פָּאַרְשָׁטָרְבָּעָנְעָם לִיְבָן זְשָׁאַבְּינְסִקִּי עַ"ה.
דָּעָר פָּאַרְזָמְלָטָעָה אַבָּן זַיִ אַפְּגָנְעָבָן כְּבָוד דָּוָרָק אַוִּיפְּשָׁטָיְן פּוֹן דִּי עַדְתָּר
אַוְן אַמְּינָוּת שְׁטִילְשְׁוּוֹגָן.

פְּרִינְדְּ רָ. רַיְוִימָרְהָאָט גַּעַרְדָּט וּוּנְגָן דִּי דַּעְרְגְּרִיְּכְוּנְגָּנְעָן פּוֹן "קְדִימָה"
פָּאָר דִּי 50 יָאָר פּוֹן אִיר עַקְוִיסְטָעָנָעָ אָוֹן וּוּנְגָן אִירָע אַוִּיפְּנָאָבָן אַין דָּעָר
צְוּקָוָנְפָּטָה.

נַאֲך דִּי בָּאָגְרִיסְוּגָּנְגָּעָן פּוֹן דִּי הַיּוֹנָעָ וּוּכְטִיסְפָּטָע
יְוִידִישָׁ אַיְנְסְטִיטּוֹצִיעָם (זַעַטָּבָעָלָע נָוָם). (1), זַעַנְעַן גַּעַלְיָעָנְטָמָע
בָּאָגְרִיסְוּגָּנְגָּעָן פּוֹן אַיְנְסְטִיטּוֹצִיעָם אָוֹן יְחִידָמָ פּוֹן אַוִּיסְטָלָאָנד אָוֹן לְאָנְדָּר
(אַוִּיסְטָוּן) פּוֹן אַטְיֵל בָּאָגְרִיסְוּגָּנְגָּעָן וּוּדָרָן פָּאַרְעַפְּנְטָלְעָכָט אָוֹן דַּעַם בָּאָרִיכָּט).
דָּעָר פִּיעַרְלָעָבָר אַוְונָט אַיְזָה פָּאַרְעַנְדִּיקָּט גַּעַוְאָרָן מִיטָּ אָוּן אַרְטִיסְטִישָׁן
פָּאָרָגְרָאָם, אַוִּיסְגָּנְפִּירָט דָּוָרָק סָ. גָּ. בָּעָרְקָאָפָּר אָוֹן דָּעַנִּי קְלִינְמָאָן, בַּיִּ דָּעָר
פְּיָאָנָאָ-בָּאָגְרִילְיוֹנָגָן פּוֹן פְּרִידָא וּוּלְעָנְסָקִי אָוֹן מְרִים רַאֲכְלִין).

"קְדִימָה"-יְוּבְּלָקְאַמִּיטָּעָט

אַין שִׁיכָּוֹת מִיטָּ דַּעַם 50-יָאָרִיקָּן יוּבָל פּוֹן דָּעָר "קְדִימָה" אַין גַּעַשְׁפָּן
גַּעַוְאָרָן אָ "קְדִימָה"-יְוּבְּלָקְאַמִּיטָּעָט דַּוְרְכָּזְפִּירָן דַּעַם יוּבְּלִיָּאָרָה. אַין דַּעַם
יְוּבְּלָקְאַמִּיטָּעָט זַעַנְעַן אָרִיְּן, חֹווֹזָן דִּי מִינְגְּנִידָעָר פּוֹן "קְדִימָה"-קָאַמִּיטָּעָט,
פָּאַרְשָׁטִיעָר פּוֹן דִּי פָּאַלְגְּנִידִיקָּעָ אַיְנְסְטִיטּוֹצִיעָם: בָּאָאָרְד אָפְּ דַּעְפּוֹטִים (גָּ).
בְּעַלְעָרָר, צְיוּוֹנְסְטִישָׁר דָּרָט (אָ. בְּרִיזְבָּלָט). "בּוֹנְדָה" (בָּ. נַסְכּוּוֹם), פִּיעַלְיָיָ
צִיּוֹן (מָ. זָאָבְלָודָר), חֶרֶד הַצּוֹפִים-שָׁוֹל (אָ. סַעְמִיוּוֹם). יָ. 5. פְּרִיצְשָׁוֹל (יָ).
שְׁמֻעְרְלִינְגָן, שְׁלוֹמָעַלְיְכִים-שָׁוֹל (מָ. וּוּאַסְעַרְמָאָן), חָ. גָּ. בְּיוֹאַלִיקְ-שָׁוֹל (יָ. טָאָובָ).
יְדִישָׁר הַילְפָסְ-פָּאָנְד (יָ. אָקְנָאָ), דָוד הַעֲרָמָאָן טַעַמְעַטְרָקְרָיוֹ (יָ. שָׁעָרָ),
"יְדִישָׁ נִיּוּס" (יָ. רַוְבִּינְשְׁטִיוֹ), "יְדִישָׁ פָּאָסְטָ" (גָ. שָׁאַיָּאָקָ), פָּעַרְאָצִיעָ
פּוֹן דִּי לְאַנְדָסְמָאַנְשָׁאָפָּטָן (מָ. בְּרוּקָם); פּוֹן דִּי לְאַנְדָסְמָאַנְשָׁאָפָּטָן: בִּיאַלִיסְ
טָאָקָעָר (יָ. סְעָנָאָלָ), לְאַדוֹזְשָׁעָר (יָ. אַיְנָהָאָרָן), וּוּאַרְשָׁעוּוֹר (שָׁ. רִיבְטָעָר),
זָאָגְלָעְמָבִיעָר (דָ. אַפְּפָעַלְכָאָוָם), טַשְׁעַנְסָטָאַכָּאוּוֹר (יָ. גַּאַנְמָ), רָאַדָּאָמָעָר (שָׁ).
בְּעַנְעַטָּה, קָאַלִישָׁר (אָ. קוּוַיְאָטָקָאָוָסָקִי), וּוּלְנָנָעָר (אָ. וּשְׁעַלְעַנוּנִיקָאָוָ), אָוֹן
לְאַוּוּטִישָׁר (הָ. בָּעָרָק).

עַס זַעַנְעַן אַוִּיךְ אַיְנָגְעַשְׁלָאָסָן גַּעַוְאָרָן אַין דַּעַם יוּבְּלָקְאַמִּיטָּעָט דִּי
פָּאַלְגְּנִידִיקָּעָ פְּרִינְדְּ, צְוִילָבָ זְיַעַרְעָ פָּאַרְדִּינְסָטָן פָּאָר דָּעָר "קְדִימָה" אָוֹן פָּאָר

געגען אין מעלבוּן. דער אונט איז אינגענארדנט געוווארן צוֹזאמען מיטן י. ראנפֿאָרט בּוֹךְ-קָאַמִּיטַע, וועלכער האט אַרְוִיסְגָּעָנְבָּן דָּאָס בּוֹךְ. קאָהאָז האט געהאלטן אָן אַנדערהַלְבָּנְשָׁה/דִּיקְּן רַעֲפֶרְאָט ווענן י. ראנפֿאָרטְּס בִּיכְּעָר "תְּנֵן"־דָּאַיְמָפְּרָאוֹזִיצְּעָם אָוֹן, "פִּיעָרְלָעָךְ אָין נְעָפְּלָי". עָרְ האט אַנְגָּנוּזָן, אָז אָין דַּי בִּיכְּעָר פָּאַרְעָנְטְּפָּרְעָט י. ראנפֿאָרט דַּי שְׁאָלוֹת פָּוֹן דַּעְרְ הַיְּנְטִיכְּעָר וועלט. באַהֲנָדְלָעְנְדִּיךְ דָּעַם תְּנֵן־דָּק בְּרַעְנְגַּט י. ראנפֿאָרט אַרוֹים הַיְּנְטִיכְּיִקְּשׁ עַרְבָּלְעָמָעָן אָוֹן פָּאַרְקָעָרְט — באַהֲנָדְלָי. דַּיק דַּי הַיְּנְטִיכְּיִקְּשׁ עַרְבָּלְעָמָעָן צִימְטָר אַרְעָמְשָׁטְּעָלְט אַיוֹפְּחָלְטָן אָין זַיְן עַנְטְּפָּרְדוֹאָרט האט זַיךְ י. ראנפֿאָרט אַפְּגָעָנְשָׁטְּעָלְט אַיוֹפְּחָלְטָן יִדְישָׁע שְׂוּרְעָרָע באַדְוִינְגְּנְגָּן, אָין וועלכּעַ עַס קוּמָט אַוְיָס דַּי יִדְישָׁע שְׂרִיבָּרָע צַו שָׁאָפְּן אָין דַּעְרְ הַיְּנְטִיכְּעָר צִימְטָר. עָרְ האט גַּעַרְפָּוּן אַרוֹפְּנָצְּוּזָיְזָן מַעְרְ וּוּילְן אָוֹן אַנְטִישְׁוּדִינְדִּיקְּיִטְּבָּן בִּיכְּעָר אַוְיָפְּחָלְטָן יִדְישָׁע קָוְלְטוּרְ-פָּאַזְּצִיעָם. דַּעְרְ פָּאַרְזִיכְּעָר פָּוֹן אַוְונָט, פָּרְלָן. גַּרְיְּפָעְנְגְּבָּרְגָּה האט גַּעַרְפָּוּן צַו שָׁאָפְּן אַפְּאַרְלָאָג אָין מעַלְבָּוּן צַו דְּרוּקָן בִּיכְּעָר פָּוֹן הַיְּגָעָן אָוֹן נִישְׁתְּהִגְּנָע יִדְישָׁע שְׂרִיבָּרָע.

קבלה פנים-אונט פָּרָר י. אַקְנָא אָוֹן פָּרָוִי

דעַם 23.7.61 אָיוֹן פָּאַרְגָּעָקְומָעָן אַכְּבָּלְתְּ-פָנִים-אַוְונָט פָּרָר י. אַקְנָא אָוֹן פָּרָוִי צַוְּיִיעַר צְוָרְקָקְומָעָן פָּוֹן אַז וּלְטָרְדִּיוּזָן. י. אַקְנָא אָיוֹן לאַנְגְּנִיאַרְקָעָר עַרְן-אַדְרוֹאָקָאָט פָּוֹן "קְדִימָה" אָוֹן אַיר גַּעַוְעָזְנָעָר פְּרָעוֹזְדָעָנָט. עַרְן-פְּרִינְדָּן: ס. בּוֹרְשְׁטִין, י. וּוֹיְסִילְיָץ אָוֹן י. רַיּוּמָר הַאָבָּן בְּאַגְּרִיסְטָט דַּי פְּרִינְדָּן אַקְנָאָס אָוֹן הַאָבָּן אַנְגָּנוּזָן, אָז זַיְן גַּעַהְעָרָן צַו דַּי גַּעַצְּיִילְטָע יִדְישָׁע אַינְטְּעַלְגְּוָעָנָטָן אָוֹן אַוְנְדוּרָעָר יִשְׁובָן, וועלכּעַ זַעַנְעָן גַּעַבְּלִיבָּן פָּאַלְקָסְטִימְלָעָד אָוֹן יִדְישָׁלָעָךְ אָוֹן וועלכּעַ נִיבָּן אָפְּ פִּילְ צִימְטָר אָוֹן מַיְּ לְטוּבָת דַּעְרְ פְּרִינְדָּן י. אַקְנָא האט אַיבְּרָעְגָּנְגָּבָּן זַיְעָנָא אַיְנְדוּרָוָן פָּוֹן דַּעְרְ רַיְזָוָע אָוֹן זַיךְ בָּאַזְוּנָדָרָם אַפְּגָעָשְׁטָלָט אַיוֹפְּחָלְטָן אַפְּ פְּלִצְּצָאָלִיקָע דַּעַנְקְמָלָעָד אָוֹן מּוֹעָוָם אָוֹן דַּעְרְ וועלט, וועלכּעַ שְׁפִינְגְּלָעָן אָפְּ אַוְנְדוּרָעָר חַוְּרָבָן. דַּעְרְ שְׁוַיְנָעָר רַעֲפָרָאָט אָיוֹן אַוְיָסְגָּהָעָרָט גַּעַוְוָאָרָן מִיטְ גְּרוּוּם אַינְטָרָעָם.

שְׁלוֹשִׁים-אַוְונָט נַאֲךְ מְשָׁה גַּרְאַסְמָטָן עַ"ה

דעַם 31.10.61 אָיוֹן פָּאַרְגָּעָקְומָעָן אַשְׁלוֹשִׁים-אַוְונָט נַאֲךְ דָּעַם פָּרָר שְׁתָאַרְבָּעָנָם יִדְישָׁן שְׂרִיבָּרָע אָוֹן רַעֲדָקְטָאָר פָּוֹן דָּעַם זְשֻׁוְרָנָאָל "הַיְּמִישָׁ" אַיְן יִשְׂרָאֵל — מְשָׁה גַּרְאַסְמָטָן עַ"ה. די פְּרִינְדָּן: ה. בּוּרְגְּנָנָה, א. בּוּרְיוּבְּלָאָט, ה. בָּאַכְּרָאָה, ה. מַוְנִיעָן אָוֹן בָּ. עַזְוָרוּיְשָׁתְּ הַאָבָּן גַּעַרְעָדָט ווענן מְשָׁה גַּרְאַסְמָאָנָ'ס שְׁוּוֹעָרָן לעַבְּנָסְ-זָוָעָן, אַונְטְּעַרְשְׁטְּרִיוּכְּנָדִים זַיְן קַמְפְּרָאַמִּיסְלָאָזָן קָאַמָּה פָּאָרָן אַמְּתָה אָוֹן ווּילְ פָּוֹן יִדְישָׁן פָּאָלָק. דַּעְרְ אַיְנְדוּרָקְפּוּלָעָר אַוְונָט אָיוֹן פָּאַרְעָנְדִּיקְּט גַּעַוְוָאָרָן מִיטְן לְיוּעָנָעָן דְּרוּךְ א. בּוּרְיוּבְּלָאָט' מְשָׁה גַּרְאַסְמָאָנָ'ס אַוְוּנְדָרְבָּאָר שִׁוְיָנָעָם עַסְיָי.

"קְדִימָה" יוּכְלָבְּ-בְּאַנְקָעָט

דעַם 10.12.61 אָיוֹן אַיְן "סְטַעַנְמָאָרָק" פָּאַרְגָּעָקְומָעָן אַבְּאַנְקָעָט צַו פִּיעָרְן "קְדִימָה" סְ-יִאָרְקָן יְבָלָן. צַו דָּעַם בְּאַנְקָעָט אָיוֹן גַּעַקְמָעָן אָז וּלְם

עם איז געלויינט געווארן א גרויסע צאל באנרגיסונגגען פון דער גארער וועלט פון אינסטיטוציעס און זידים, פערזענעלעכע פריינד פון דעם בעל-יובל און פון זיינ געוועזענע שילעэр. אין זיינ ענטפער-דרעד האט דער יוביילאר איבערגעגעבן זיינ לעבנס-וועג, וועלכער איז געוועז איסגעפיטט מיט מיזאמער ארכבעט פאר יידישער דערציאונג, מיט קאמפ פאר בירנער-דרעכט פארן יידישע וועלטלעכע קולטור. ער האט פארשפריטן און פארפערסטיקן די יידישע וועלטלעכע קולטור. ער האט איסגעדריקט זיינ גלויבן, איז זיינ ארכבעט וועט נישט גיינ פארלוירן און יונגעראַ כוחות וועלן זי וויטער פארוצען. אין ארטיסטיין פראנרגאם האבן זיך באטיאלייקטן: מירע זילבערמאן, דענִי קלינמאן און פרידאַ ווילענסקי.

אוונט לטוּבָת דעם פֿאָרָאיִינְיקָטָן יִשְׂרָאֵלְ-אַפְּיִיל

וואַי יעדען יאָר, האט אויך פֿאָרָאיִירָן די „קיימה“ אַנְטִילְגָּנוּמָן אַין דעם פֿאָרָאיִינְיקָטָן יִשְׂרָאֵלְ-אַפְּיִיל דורך אַיָּאנְדרָעָנָען צוֹזָאָמָעָן מיט די אַינְסְטִירָטָזְיָעָס אַון אַרְגָּאָנְיוֹזָאָצָעָס, וואָס זענָעָן טעטָיס אַין די צְפָנוֹנְדָּקָע פֿאָרָשְׁטָעָט אַון מיט דער קָאָרְלָטָאנָעָר נְרוֹפָע פֿאָר דעם פֿאָרָאיִינְיקָטָן יִשְׂרָאֵלְ-אַפְּיִיל אַין אוֹוָונָט אַין דער „קיימה“ דעם 18.6.61, אוֹוָיפָּן ווּלְכָן עַם אַיז אַרְוִיסְגָּנוּמָרָטָן אלְסָ נְאָסְטִירָדָעָנָרִין אַלְוָאָמָשָׁנָה דִּינָה ווּרְטָט אַון אלְסָ נְאָסְטִירָאָטִיסְטָן שׁוֹלְמִית לִיבָּנָת. אוֹוָיפָּן דעם אוֹוָונָט אַיז גַּזְאָמָלָט גַּעֲוָוָרָן אַ גַּרְעָסְעָרָע סְוָמָע גַּעַלְטָ פֿאָרָן יִשְׂרָאֵלְ-אַפְּיִיל.

אוונט לְכָבָוד יִ. רַאֲפָאָפָּרָט צָוָם דֻּעָרְשִׁיְנָעָן פָּוָן זַיְנָעַ בִּיכָּעָד

דעם 16.7.61 אַיז פֿאָרָגָעָקָומָעָן אַ דַּעֲרָשִׁיְנָעָן לְכָבָוד יִ. רַאֲפָאָפָּרָט פֿאָרָט צָוָם דֻּעָרְשִׁיְנָעָן פָּוָן זַיְנָעַ בָּוקְ „תְּנֵן“ דְּ-אִימְפְּרָאָרוֹזְיָאָצָעָס“. עַם זענָעָן גַּעֲוָוָן פֿאָרְזָאָמָלָט הַעֲבָרָה 200 פֿרִינְד אַון פֿאָרָעָרָעָר פָּוָן דעם שְׁרִיבָעָר אַון לִיטְעָרָאָטוֹרְ-קָרִיטִיקָעָר. די פֿרִינְד: ס. בּוֹרְשְׁטִין, ה. בָּאָכְרָאָך, י. וּוֹיסְלִיזְ, אַוְן ב. עַזְּרָאָוּוִיטָשָׁן האָבָן בְּאַנְגִּיסְטָ דעם מְחַבֶּר אַוְן אַנְגָּנוּוֹזָן, אַז עַר אַיז הַיְּינְטִ-צְוָטָאָג דַעְרָ אַנְגָּנוּעָנָסְטָעָר יִדְיִישָׁר לִיטְעָרָאָטוֹרְ-קָרִיטִיקָעָר. מִיטָּן אַרְוִיסְגָּנוּבָן זַיְנָעַ בָּוקְ „תְּנֵן“ דְּ-אִימְפְּרָאָרוֹזְיָאָצָעָס“ האָט עַר גַּעַגְבָּן זַיְעָר אַ וּוּכִיטִיקָן צּוֹשְׁטִיעָר צָו דַעְרָ מְאָדָרָעָנָעָר יִדְיִישָׁר לִיטְעָרָאָטוֹר.

אַיז זַיְנָעַ עַנְטָפָעָרְדוֹאָרָט האָט יִ. רַאֲפָאָפָּרָט דַעְרָצְיוּלָט, אַז דָּאָס בָּוקְ האָט מַעְן לְאָנֶג גַּעֲוָוָן אַרְוִיסְגָּנוּבָן פֿאָר דִּיטִישָׁע אַנְטָשְׁעָדִיקָוָנָס-גַּעַלְטָעָר. עַר האָט אַכְבָּר אַפְּגָעָזָג צָו דָּרוֹקָן עַס פֿאָר דִּי דָּאָזְקָע גַּעַלְטָר. דָּאָן האָט אַ גַּרְעָסְעָר פֿרִינְד אַין אַרְגָּעָנְטִינָה גַּעַנוּמָעָן אוֹוָיפָּן זיך פֿאָר אַרְוִיסְגָּנוּבָן פָּוָן דַעְם בָּוקְ. דַעְרָ דַעְרָהוּיְבָנָעָר אַוְונָט האָט זיך פֿאָרָעָנְדִיקָט מִיט שִׁירָה בְּצִיבוֹר, אַנְגָּעָפִירָט פָּוָן פֿרִידָאַ וּוּלְעָנָסָקי.

דעם 12.11.61 אַיז פֿאָרָגָעָקָומָעָן אַ צְוִוִּיטָעָר אַוְונָט לְכָבָוד יִ. רַאֲפָאָפָּרָט פֿאָרָט צָוָם דֻּעָרְשִׁיְנָעָן פָּוָן זַיְנָעַ צְוִוִּיטָן בָּוקְ „פֿיְעָרָלְעָד אַין נְעָפָל“, אַרְוִיסְ

חו"ז די עקספאָנאָטן, וואָס האָבעַן געהאָט אַ שייכוֹת צוֹם ווּארשעוווער געטָא אָונַן חורבן-צִיּוֹת בְּכָלָה, אֵיז אוּיף דער אוּיסֶשְׁטָעָלָונג גַּעֲוַוִּין גַּעֲוַוִּין דער אוּיפְּקָום אָונַן אוּיפְּבָוִי פּוֹן מְדִינַת יִשְׂרָאֵל אָונַן די רַעֲהָאַבְּלִיטָאַצְּיעַ פּוֹן דער שאָרוֹת הַפְּלוּתָה אַיְזַן יִשְׂרָאֵל אָונַן אַיְזַן אוּיסֶטְּרָאַלְּיעַ.

די אוּיסֶשְׁטָעָלָונג אָיז גַּעֲוַוִּין אַיְינְגָּעָאַרְדָּנָט דָּרָעַם „בָּאָאָרְדָּ אָפַעַטְּוִיטִים“ מִיט דער מִיטְהַיּוֹף פּוֹן דער „סְדִּימָה“, צִיוּינִיסְטִישָׁן רָאַט אָונַן יִדְּיָוָן הַילְּפָסְפָּאנְדָּ. זַי אָיז גַּעֲפָנָט גַּעֲוַוִּין דָּרָעַם לְאָרְדָּ מַעְיָאָרְדָּ פּוֹן מַעְלָבָוָן מַרְ. עַוְאנַס אָיז דער אַנוּעוֹזָהָנִית פּוֹן עַטְלָעָכָע הַוְּנָדָרָעָט פְּעַרְזָאָן, פָּאָרְשָׁטְיָעַרְ פּוֹן פְּעַדְעָרָאָלְן אָיז סְטִיטִיְּ-פְּאָרְלָאָמָעָנָט, פּוֹן דער פְּעַדְעָרָאָלָעָר אָיז ווּיקְטָאָרָאִידְעָגָרָוָן, מְנוּצִיפָּאַלְּעָטָעָן אָיז קִירְכָּעָם. עַס הָאָט אָוִיךְ גַּעֲרָעָטָד בַּיִּי דער דַּרְעָפָעָנוֹגָן דער אַרְצִיבִּישָׁאָפַעְ פּוֹן דער עַנְגְּלִישָׁעָרְ קִירְךְ אָיז מַעְלָבָוָן דָּרְ. פְּ. וּוֹדָס אָיז דער פְּרָעָזְדָּעָטָן פּוֹן „בָּאָאָרְדָּ אָפַעַטְּוִיטִים“ מַרְ. גְּ. דַּזְּשִׁוְּיָקָאָבָסָן. פְּרָעָזְעִפְּאָטָן-גָּרָאָפָן אָיז טַלְעָוַוִּיזָעָהָט פְּאָרָאִיבָּיקָט די רַאֲזָוַעַק גַּעֲשָׁעָנִישְׁ.

העכבר 6000 מענטשן האבן געוזן די אויסטטעןונג, מערסטטעןונג נישטירן. צוישן די באזוכער זענען געוען פיל יוננטליך. די אויסטטעןונג איז שפטער איבערגעטראָן געוארן איזן דער הרהצופים שוֹל, ווּ עס האבן איר באזוכט אויסטער די שליער פון דער שוֹל אויך שליער פון די שבנודרייקע שוֹל.

אונגט צום 10-טן יארצייט נאך דוד אבוזע ע"ה

דעם 30.4.61 איז פארגנוקסומען און אוונט צום 10-טן יארצייט נאך דוד אבזאיי ע"ה, איינגעארדרנט דורך דער "קרימיה" אונ דעם יידישן היילפס-פאנד. די פרוינד: ס. ברושטיין, ה. באכראץ, י. האניג, י. לעדערמאן, וו. לוייפמאן און הרוב ש. רוצקי האבן זיער הארכיציק גערעדט וועגן דעם פריד צייטיק פארשטייך ארבגענען עסקן און כארקטערזירזט אים אלס פאלקסטימיד לעכן יידן, וועלכער האט געדינט דעם ישוב בייז זיין ליעצטן אטעם-צונג. באזונדרעם זענען אונטערגענשטראכן געווארן זיינע פארדיינסטן ביים העלפֿן דער שאירית הפליטה.

יוסף גיליגיטש יובל-פיערונג

4.6.61 איז ארגאנטן פֿוּרְעָלַכְבָּר אָוֹנֵט לְכֻבָּד דָּעַם באָקָאנֶטן פֿעַדְאָגָאנֶן אָוֹן פֿאָרְדִּינְסְּטְּפָולְן שְׁוֹלְ — אָוֹן קְוַלְטְּרוֹ-טְּוֹעֵר — פרִיּוֹנֶד וּוֹסֶף נִילְגִּינִּיטְשֶׁ, צְוּ זַיְן וּוֹרָעָן אֲבּוֹנְשְׁבָּעִים. דָּעַר אָוֹנֵט אַיְזָנְגָּעָן עָרְדָּנְטָן גְּעוּוֹאָרָן דָּוָרָךְ דָּעַר „קְדִימָה“, י. ה. פֿרִיזְ-שְׁוֹל, שְׁלוּמְעַלְיכָם שְׁוֹל, בּוֹנְדִּישְׁעָר אַרְגָּאָנוֹצְיָע אָוֹן וּוֹלְגָּעָר לְאַנְדְּרָסְמָאָנְשָׁאָפָּט. קְנָאָפָּע 400 פֿערְזָאָן זַעַנְעָן גְּעוּוֹעָן אַנְוּזָּנד — פרִיּוֹנֶד אָוֹן פֿאָרְעָרָעָר פֿוֹן דָּעַר בּוּלְ-יּוּבָּל אָוֹן פֿאָרָה שְׁטִיעָר פֿוֹן אַיְסְטִיטּוֹצְיעָט.

לעבן. דער „קדימה“-קאמויטט האט באשלאסן צו ווירמען זיין אנדרניך א שאנק מיט ביכער אין ביבליואטיק און אויפֿ די ביכער, ואס וועלן איינט געקופט ווערט פון זיין ירושה, וועט אונגעוויזן ווערטן, און זיין זענען איינגעעד שאפן געווארן פאָרָן פָּאנְד, וואס נתן נינטער ע“ה האט איבערגעלאַזט דער „קדימה“. ”

ל. פרידמאן יובל-פייערונג

דען 9.4.61 איז פָּאנְגָּעָמָּעָן אַפְּרִילְעָמָּעָן אָוֹונְט לְכֻבּוֹד דָּעַם קוֹלְטוֹרְטוֹעֶר אָוֹן לְאַנְגִּיאָרִיךְ סְעַקְרָעָטָאָר פָּון „קדימה“ — פרײַינְד.⁵

ביי דער אַנוּוּנָהִיט פָּון קְרוֹב 200 פָּעָרָזָן האָבָן די פרײַינְד: מ. בּוּרֵי שְׁטִין, י. נִילְגִּינִיטְשֶׁ, ג. רִימְעָר, ה. שְׁאוֹאָס אָוֹן י. זַעֲמָל (מעזּוּרִיטְשֶׁעָר לאַנדְסְמְאַנְשָׁאָפְּט), באָנְרִיסְטְּ דָעַם יְבוּלָאָר אָוֹן אַנְגְּעוּזִין אוּפְּה זַיְנָע פָּאָרְדִּינְסְטִין פָּאָר באָפְּעַסְטִיקְן די יִדְיְישׁוּ קְולְטוֹר אָוֹן מעְלָבָרָן אָוֹן באָזּוּנְדָּרָם פָּאָר דער „קדימה“.

איין זיין עַנְטְּפָּעָרְזְּוָאָרָט האָט דער בעַל-יְבוּל אַיְבְּרָגְּעָגְּבָּן זַיְנָע קְרוּצָע אוּפְּטְּאַבְּיָאָגְּרָאָפְּיָע אָוֹן גַּעֲרָדָט וְעַנְנָן זַיְנָע אַרְבָּעָט אָוֹן דער „קדימה“, וּוּלְכָע גַּטְּאִים אַמְּגַנְּלָעְכְּקִיטְשׁ זַיְךְ אַוְיסְצְּלָעְבָּן נִיסְטִיךְ אָוֹן זַיְךְ אַקְטִיוּ בְּאַטְּיִילִיךְ אַיְן דער פָּרָעָמָנוֹג פָּון דָעַם נִיסְטִיךְ פְּנִים פָּון אַונְדוֹזָעָר יְשָׁוָב. אַיְן אַרְטִיסְטִישְׂן פְּרָאָגְּרָאָס אָבָּן זַיְךְ בְּאַטְּיִילִיקְטְּ די פרײַינְד: פרִידָאָז וּלְעַנְסָקִי, שְׁיעָר טִינְגָּעָל, דָעַני קְלִיּוֹנְמָן, ש. צִילְּיךְ אָוֹן יְאָשָׁא שָׁעָר. דער יְבוּלָאָר אָוֹן באָשָׁאָנְקָעָן גְּעוּוֹאָרָן מִיט אַיְינְקָעָן מְתָנוֹת: 10 בְּעַנְדָּעָר דָוְבָּנְאָוֹס, וּוּלְטְּגָּנְשִׁיכְּטָעָן פָּון יִדְיְישׁ פְּאָלָק⁶ פָּון דער „קדימה“, אַשְׁרִיְבִּיְתָן פָּון דער „קדימה“ פָּון 5 בְּעַנְדָּעָר „וַיְדָן“ פָּון דער אלְגָּעָד. מִינְיָנָר עַנְצִיקְלָאָפְּעָדָעָיְטָ פָּון דער מעּוֹרִיטְשֶׁעָר לאַנדְסְמְאַנְשָׁאָפְּט.

פייערְלָעַכְעָ אַקְאָדָעָמִיעָ צָוָם 18-טָן יָאָרְטָאָג פָּון וּוּרְשָׁעָוָעָר גַּעַטְּאָ-אוּפְּשָׁטָאָנָד

לוּוִיט דער אַיְינְגָּעָרָדָנְט פָּרָאָקְטִיךְ פָּון די לְעַצְמָעָ יָאָרָן אָוֹן פָּאָראַיָּאָרָן וּוּדָעָר אַיְינְגָּעָרָדָנְט גְּעוּוֹאָרָן אִיְין גְּרוּסָע אַקְאָדָעָמִיעָ צָוָם יָאָרְטָאָג פָּון 12.4.61 וּוּרְשָׁעָוָעָר גַּעַטְּאָ-אוּפְּשָׁטָאָנָד. די אַקְאָדָעָמִיעָ אָוֹן פָּאָרְגָּעָמָּעָן דָעַם (רבָּבָ כְּזֶנֶסֶן) אַיְן מַעְלָבָרְנָעָר טָאָזָן-הָאָל בְּיַיְדָר אַנְגָּעָהִיטָּ פָּון אַיְבָּעָר 2300 מעַנְטָשָׁן. וּוּ אָוֹן די פָּרָעָרְדָּקָע יָאָרָן, אָוֹן אַוְיךְ הַיְיִיאָר די אַקְאָדָעָמִיעָ מַעְיָנְגָּעָרָדָנְט גְּעוּוֹאָרָן צְוֹזָעָמָּעָן מִיטָּן „בָּאָאָרָד אָפְּ דָעְפִּוּטִים“. די רְעָדָעָם פָּון ס. ד. אַיְינְגָּפְּלָד (סִידְנָעִי), דָר. מ. פָּעָרְשָׁטָעְנָדִיג אָוֹן דָאָבָּא גַּאֲרָפִּילְד (פָּאָרְשָׁטִיעָרִין פָּון דָעַר יוֹנְגָּנְטָ), דָאָס לְיִעְנָעָן דָוָרָךְ י. גִּילִּי נִיטְשִׁ רְחָמִיאָל בְּרוֹסְקָס „אַוְיךְ קִידּוֹשׁ הַשָּׁמֶן“ אָוֹן די אַנְטָשְׁפָּרָעְבָּנְדִּיקָע לְיִדְעָר אַוְיסְגָּעְפִּירָט דָוָרָךְ דָעַם „הַזְּמִיר“-בָּאָרָהָן גַּעַרְבָּאָט צָוָם אַוְיסְדָּרָוָס אַונְדוֹזָעָר פָּאָרְעָרְוָנָג פָּאָר די הַעֲלָדָן פָּון וּוּרְשָׁעָוָעָר גַּעַטְּאָ אָוֹן דָעַם נְרוּוֹסָן צָעָר נָאָר די אַוְמָגְּבָּרָאָכָּטָעָ זַעַק מִילְאָן יְדָן.

וּוּרְשָׁעָוָעָר גַּעַטְּאָ-אוּפְּשָׁטָאָנָד

פָּון 10.4.61 בְּיַיְדָן 14.4.61 אָוֹן אַיְן אַונְטָעָרָשָׁן זַאל פָּון מַעְלָבָרְנָעָר טָאָזָן-הָאָל פָּאָרְגָּעָמָּעָן אַז אַוְיסְטָעְלָוָנָג, גְּעוּוֹדָמִיעָ דָעַם וּוּרְשָׁעָוָעָר גַּעַטְּאָ-אוּפְּשָׁטָאָנָד.

די "קדימה" האט געהאלפֿן דר. שאשקבען איז זיין שליחות און האט איינגעארדנט זוינען 3 רעדפעראטן (וע טאכעלע 1 איז דעם בארכט). דעם האט דר. שאשקבען געהאלטן איז רעדפעראט, איינגעארדנט דורך דעם ווארשעווער צענטר און איז אויפגעטראטן אויף דער הערצל-バイאליך אקאדעמייע, איינגעארדנט דורך דער ציוניסטיישער ארנגןיזאציע.

דר. שאשקבען איז אoxic באנדרסט געווארן אויף א זיצונג פון באארד אפ דעפייטיס, וו ער האט געהאלטן א קורצן פארטראג וועגן יידישן לעבן אין דער וועלט.

איך אין סיינעאי איז דר. שאשקבען אויפגעטראטן מיט רעדפעראטן און האט דורךפֿריט דיאקצייע פאָרן יווע"א.

דער באזוך פון דר. שאשקבען איז געווען א וויכטיקער צושטיער פאָרן הינן יידישן קולטור-עלעבן אין דעם פאָרגאנגענען יאָר.

סְפַעֲצִיעַלָּע אָוְגַּטְמַעְנָגָעָן

ל. טשערני יובל-אַוּוֹנֶט

דעם 5.2.61 איז פאָרגאנקומוּן אַן אַוּוֹנֶט לְכֹבֵד דַעַם פָּאָרְדִּינְכְּפּוֹלִין גַּעַזְעַלְשָׁאָפְּטָלָעָן טוּר, לאָנְגִּינְאִירִיךְן "קדימה"-קָאַמִּיעַט-מִינְגָּלִיד אַן עַרְנָן קָאַסְּרִירָעָר פָּאָר אַרְיִי אַרְנוֹן — דַעַם פְּרִיְינְדְּ לְעָאָן טשערני, צַו זַיְן אַלְטַן וּוּרְעַן 75 יָאָר.

דער אַוּוֹנֶט איז איינגעארדנט געווארן צוֹזָמָעָן מִיטַּן לְאַדְוָשָׁעָר צענטר. די פְּרִיְינְדְּ: אַיְינְהָאָרְן, ס. בּוֹרְשְׁטִין, ה. באָכָּרָאָךְ, י. וּוַיְסְלִיעַץ, י. קָהָאָן האָבוֹן באָגְרִיסְט דַעַם יּוּבְּלָאָר אַן אַנְגְּוּזִין אַוְיףַּ זַיְעַן פָּאָרְדִּינְסְּטָן בַּיּּוֹם אַוְיפְּהָאָלָטָן די יְדִישָׁע קָוְלְטוּרְ-אַיְנְסְטִיטּוּזִיעָם אַין מעַלְבּוֹרָן, באָזּוֹנְדָּרוּם די "קדימה" אַין די. י. ג. פֿרְזִישְׁוֹלְן. די רַעֲדָנָעָר האָבוֹן באַצְּיִיכְּנָמָט דַעַם יּוּבְּלָאָר אַלְטַן אַ פָּאָלְקְסְּטִימְלָעָן מַעַנְתְּשִׁמְשׁ מִיטַּן וּוּאָרִים הָאָרְצִין אַין פִּילְבָּאָרָעָר נְשָׂמָה. אַין אַרְטִיסְטִישָׁן פְּרָאָגְנָרָם האָבוֹן וַיְךְ בָּאַטְּיְלִיקְסְּטָן די פְּרִיְינְדְּ: ש. טִינְגָּעָל, ש. צִילִּיךְ אַין יָאָשָׁא שָׁעָר. דַעַם בעַלְיוֹבָל אַיז באַשְּׁאָקָעָן גַּעַוְוָאָרָן מִיטַּן אַמְּתָנָה פָּוּן אַלְעַ וּוּרְקַ פָּוּן. י. זַיְנָגָעָר. אַוְיףַּ דַעַם אַוּוֹנֶט אַיז גַּעַזְעַלְשָׁאָפְּטָלָעָן גַּעַוְוָאָרָן אַגְּרָעָסְמָעָן גַּעַלְטָטָפָרָעָן דַעַר "קדימה".

שְׁלוֹשִׁים-אַוּוֹנֶט נָאָךְ נְתַנְּנָה גַּינְטָעָר עַ"ה

דעם 7.2.61 אַיז פָּאָרְגָּאָקְומָעָן אַשְׁלוֹשִׁים-אַוּוֹנֶט נָאָךְ דַעַם פְּלוֹצְלָוָנֶג פָּאָרְשָׁאָרְבָּעָנָם לאָנְגִּינְאִירִיךְן יַיְדִּישְׁן אַרְטִיסְטָן נְתַנְּנָה גַּינְטָעָר עַ"ה. דַעַר אַוּוֹנֶט אַיז איינגעארדנט געווארן דורך דער "קדימה" צוֹזָמָעָן מִיטַּן די. ג. פֿרְזִישְׁוֹל שָׁוֹל אַוְן דָּוד הָעָרָמָן טַעַטְעָרְקִירִיךְוּ.

די פְּרִיְינְדְּ: ס. בּוֹרְשְׁטִין, י. נַיְלִינְשִׁטְשָׁן, י. וּוַיְסְלִיעַץ, י. רַיְמָעָר אַוְן ש. רַובְּנִשְׁטִין (וּוְאַרְשְׁעוּרְ צענטר) האָבוֹן גַּעַנְבָּעָן אַן אַלְזְוִיטִיקָעָ כָּאַרְאָקְטָעָ רִיסְטִיךְ פָּוּן דַעַם נְפָטָר, באָזּוֹנְדָּרוּם אַיז אָוְגַּטְמַעְנָגָעָן צַוְּמָרָאָכוֹן גַּעַוְוָאָרָן זַיְן לִיבְעַ צַוְּמָיְדִּישְׁן טַעַטְמָעָר אַוְן זַיְן דְּרָאָנָן צַוְּמָעָן צַוְּמָיְדִּישְׁן עַולְמָמִיטַן לְעַבְּדִישְׁן יַיְדִּישְׁן וּוּאָרטָם. עַד אַיז גַּעַשְׁטָאָרָבָן אַיְינְקָעָ שעָה נָאָךְ דַעַם, וּוֹי עַד אַיז צַוְּמָעָן לְעַצְּטָן מָאָל אַוְיפְּגָעָטָן פָּאָר אַיְדִּישְׁן עַולְמָ.

נְתַנְּנָה גַּינְטָעָר האָט אַיְבָּעָרְגָּעָלָאָזָטָם פָּאָר דַעַר "קדימה", י. ג. פֿרְזִישְׁוֹל, לְיֻובָּאָר וּוּיְמָשְׁעָר יְשִׁיבָה אַוְן מְוּשָׁבָן זְקִינִים אַ הַלְּפָטָט פָּוּן זַיְן פָּאָרְמָעָן. דָּרְמָיִיטָה האָט עַד גַּעַוְזִין אַ בִּישְׁפִּילְ פָּוּן אַחֲרִיות אַזְוָגָן פָּאָרְן יַיְדִּישְׁן גַּעַזְעַלְשָׁאָפְּטָלָעָן

באזוק פון אברהם סוצקעוווער

אברהם סוצקעוווער איז אינגעער פון די אונגעזענסטע יידישע דיבטער היינט צו טאג אונד דער רעדאקטאר פון דעם רעדפערענטאטיוון יידישן ליטערاريין זשורנאָל „די גאלדענע קיט“, וואס ווערט ארויסגעגעבען דורך דער הסתרות אין ישראל.

א. סוצקעוווער האט פאָרבּאַכְט אַיִן אוֹיסְטֶרָאַלְיעַס 10 וואָקְן, פון דעם אַיִן מעלבּוֹן 8 וואָקְן. ער האט געהאלטן אַיִן „קדימה“ 10 רעדפעראטן (זע טאָבעלָע נומ. 1) אַזְנוֹן רעדפעראט אַיִן דעם לאָסָאַל פון בניבּרִיטִין, אַיִן געאָרדְנַט דורך דער ציוניסטי שער אַרְגְּנָאַנְיוֹאַצְיָע. ער האט אוֹיךְ געהאלטן 3 רעדפעראטן אַיִן סיְדְרָנְעִי אַזְנוֹן 3 רעדפעראטן אַיִן פֿערְט. זיְנָעַ רעדפעראטן אַיִן מעלבּוֹן זענען באָזּוּכְט געוֹאוֹרָן פון הַעֲכָר 3000 מענטשָׁן.

חוּץ דעם אַזְנוֹן. סוצקעוווער אַרְגְּנָאַנְטוּרָאַטן בְּיַי פֿאָרְשִׁידְעָנָע אַנדְרָע געלענְגָּהיַתְן: אוֹיף אַזְוֹאַמְּנַטְּרָעָף מִיטְ די ווֹילְנָעָר לְאַנְדְּסְלִיטִיט; אוֹיף אַזְוֹנָעָר יְזָכְּרָאָוּנְטִיט; אוֹוף אַזְנוֹן זְיַגְּלָבְּוּם טְרוּיְעָר-אַקְּדָּרְמָעָע אַזְנוֹן אוֹיף אַזְנוֹן גְּעוֹוֹן אוֹיף צְעַנְדְּלִיקָעָר צְזֹאַמְּנַטְּרָעָפְּן אַזְנוֹן פְּרִיוּאַטְּעָה הַיּוֹעָר אַזְנוֹן גְּרַעַסְעָרָן צְזֹאַמְּנַטְּרָעָף אַזְנוֹן „סְטַעַנְמָאָרָק“. אַזְנוֹן אַרְוֹם אַזְנוֹן גְּשַׂטְּאָנְגָּן אַזְנוֹן קָאנְטָאַקְט אַזְנוֹן הַאֲטָבָּאָטְבָּאָט פְּאָרְזָן אוֹפְּהָאַלְטָן פְּוֹן יְדִישִׁין קִוּם. טְרָעָפְּן אַזְנוֹן בְּיַי פֿאָרְשִׁידְעָנָע אַנדְרָע געלענְגָּהיַתְן זענען פֿאָרְשְׁפְּרִיטִים געוֹאוֹרָן הַונְּדָרְטָעָר בְּיַכְּעָר זִינְעָן.

א. סוצקעוווער אַזְנוֹן בְּאַגְּרִיסְט געוֹאוֹרָן אוֹיף אַזְיכָּוָג פון באָראָד אַפְּ דְּעֵפְּטוּמִים, ווּ ער האט געהאלטן קָוְלְטָרָאָג ווּגְנָזְנָעָר דער באָדיי טְוָנָג פון יְדִישִׁין אַזְנוֹן פְּוֹן יְדִישִׁעָר קָוְלְטָרָאָג פְּאָרְזָן אוֹפְּהָאַלְטָן פְּוֹן יְדִישִׁין קִוּם. דער באָזּוֹק פון אַזְנוֹן. סוצקעוווער האט געלְאָזָט אַשְׁטָאָרָקְן אַזְנוֹן דְּוִיְּרָעָה האָפְּטָן חֻוְתָּם אוֹיף דעם יְדִישִׁין קָוְלְטָרְדְּלָעָבְּן פְּוֹן די דְּרִיְּשָׁטְעָט אַזְנוֹן אַזְיסְטְּרָאַלְיעָ, ווּ ער האט פֿאָרְבָּאַכְט. באָזּוֹנְדָּרָם דָּאָרָה דְּרָמָאָנָט ווּרְעָן זִיְּן באָזּוֹק אַזְנוֹן פֿערְט. דָּאָס אַזְנוֹן גְּעוֹוֹן דָּאָס עַרְשָׁטָעָמָל ווּאָס אַגְּסָטָר רְעַדְנָעָר, ווּלְכָן די „קדימה“ האט אַרְאָפְּנְגָּבְּרָאַכְט, האט געהאלטן אַזְנוֹן פֿערְט אַזְנוֹן רעדפעראטן. דער באָזּוֹק אַזְנוֹן פֿערְט אַזְנוֹן גְּעוֹוֹן אַזְיסְעַרְגָּנוּיְיָנְגָּעָךְ פְּוֹן „קדימה“ ווּלְכָן באָזּוֹכְן פֿערְט אַזְנוֹן אַזְנוֹן שְׁטָאָרָקְן דָּאָס יְדִישִׁעָר קָוְלְטָרְדְּלָעָבְּן פְּוֹן דָּאָרְטִיקְן קְלִינְיָעָם יְשָׁוָב.

באזוק פון דָּרְ. חַיִּים שאַשְׁקָעָם

דר. חיַים שאַשְׁקָעָם, דער באָקָאנְטָעָר יְדִישִׁעָר שְׁרִוְיבָּעָר אַזְנוֹן קָוְלְטָוָר גְּזַעַלְשָׁאַפְּטָלְעָבָּעָר טָוָר, ווּלְכָעָר האט באָזּוּכְט כְּמַעַט אַלְעָ יְדִישִׁעָר יְשָׁוּבִים אַזְנוֹן דער ווּלְכָעָט אַזְנוֹן האט אַרְגְּנָאַנְטוּרָאַט פְּלִי בְּיַכְּעָר, אַזְנוֹן ווּלְכָעָר ער באָשְׁרִיוּבָט זִינְעָן אַיְנְדוֹרָקְן פְּוֹן די רְיוּזָעָם, אַזְנוֹן גְּעַקְוּמָעָן קִיְּין אַזְיסְטְּרָאַלְיעָ אוֹיף דער אַיְנְלָאַדְוָגָן פְּוֹן „קדימה“. זִיְּין באָזּוֹק אַזְנוֹן גְּעוֹוֹן הַוִּיפְּטוּעָלְעָךְ פֿאָרְבָּוּנְדָן מִיט אַקְּמָפִין פְּאָרְזָן יְיּוֹוּאָ.

דר. שאַשְׁקָעָם האט דְּרָכְנְעָפְּרִיטִים דָּא זִיְּן שְׁלִיחָות פְּוֹן פֿאָרְשְׁפְּרִיטִן די אַזְיסְגָּבְּן פְּוֹן יְיּוֹוּאָ מִיט אַזְיסְעַרְגָּנוּיְיָנְגָּעָךְ דְּרָפְּפָאָלָג אַזְנוֹן האט צְוָרִיק אַזְיסְגָּנְלָעָטָד די יְיּוֹוּאָ-אַפְּטִילְוָגָן.

פָּאוּזַע — 53, פָּאַלְקָלָאָר — 49, פָּעָרְיוֹאַדִּיק — 43, נַאֲטוֹרְ-זַוִּיסְנַשָּׁאָפֶט — 8, פָּיְלָאַזְאָפֶע — 6, קוֹנוֹסֶט — 3, דְּרָאַמָּע — 2, צְוֹזָאָמָע — 2635 בִּיכָּעָר. עַם זְעַנְעַן צְוֹגָעַקְוָמָעַן אֵין מַשְׂךְ פָּוּן יָאָר 6 לִיְעַנְעָר, אַפְּגָנְפָּאָלָן 1. דִּי אַלְגָּמִינְעַן צָאָל לִיְעַנְעָר אֵיז 515, פָּוּן דֻּעָם 200 אַקְטִיוּוּז לִיְעַנְעָר. עַם זְעַנְעַן גַּלְיוֹעַנְט גַּעַוּאָרָן אֵין מַשְׂךְ פָּוּן יָאָר 2635 יְדִישָׁע בִּיכָּעָר, 137 עַנְגְּלִישָׁע אָוָן 8 הַעֲבָרָעָאַישָׁע — צְוֹזָאָמָע — 2780 בִּיכָּעָר. דִּי בִּיבְּלַיאָטָעָק צִיּוֹת אַיצְטָמָע 5157 5157 יְדִישָׁע בִּיכָּעָר, 2818 עַנְגְּלִישָׁע אָוָן 584 הַעֲבָרָעָאַישָׁע — צְוֹזָאָמָע — 8059 בִּיכָּעָר.

דִּי בִּיבְּלַיאָטָעָק פָּאַרְמָאנְט בִּיכָּעָר אֵין עַנְגְּלִישָׁע וּוֹעֲגַן יְדִישָׁקִים אַוְף אַלְעַגְעַבְעַיטָן: פִּילָּאַזְאָפֶעָע, גַּעַשְׁכְּבָטָע, קוֹלְטָרָאָר אָוָן רַעֲלִינְגָע. דִּי אַפְּטִיוּלְוָנָג פָּאַרְמָאנְט אַוְיךְ דִּי נַיְסְטָעָי יְדִישָׁע רַאַמְּאָנְגָע אַוְף עַנְגְּלִישָׁע אָוָן עַס וּוֹעֲרָן כַּסְדָּר צְוֹגָעַקְוָפֶט נִיעַ בִּיכָּעָר. פָּוּן דֻּעָר אַפְּטִיוּלְוָנָג קָעַן נַעֲנוֹסִין יְעַדְרָעָר לִיְעַדְרָעָר נָעַר, זַי וּוֹעֲרָט אַבְעָר סְפָּצִיעָלָעָר רַעֲקָמְעַנְדָּרִיטָר פָּאָר יוֹנְגָטְלָעָבָעָר, וּוֹעֲמָעָן עַס אֵיז שַׁוּעָר צַו לִיְעַנְעַן יְדִישָׁע. לֹוֹטָן בָּאַשְׁלוֹם פָּוּן „קְדִימָה“-קְאַמְּטָעָט מָזוֹן נִישָׁת דִּי יוֹנְגָטְלָעָבָעָר זַיְן מִינְגְּלִידָרָעָר פָּוּן „קְדִימָה“ כְּדִי אוֹיסְצּוּבָאָרָגָן בִּיכָּעָר צּוֹם לִיְעַנְעַן פָּוּן בִּיבְּלַיאָטָעָק.

קוֹלְטוֹרְ-טַעַטִּיקִוִּיט

אֵין מַשְׂךְ פָּוּן דֻּעָם פָּאַרְגָּאַנְגָּעָנָעָם יָאָר זְעַנְעַן פָּאַרְגָּאַנְגָּוָמָעָן 17 רַעַי פָּעָרָאָטָן, 7 פִּיעַרְלָעָבָע אַוּוֹנְטָן צַו פָּאַרְשִׁידָעָנָע נַעֲלָעַנְהַיִּטָּן, 4 טְרוּיְעָרָד אַקְאַדְעָמִיעָם, 1 סִימְפָּזִוִּים, 1 קָלְעַקְטִיוּוּדָר אַוּוֹנָטָם, אַפְּרִימִקְאַנְצָעָרָט אָוָן אַפְּרִימִפְּרִימָאָרָגָן פָּאָר קַנְדָּעָר אָוָן אַיְוּלְ-בָּאָנְקָעָט. דִּי פָּאַלְגָּנְדִּיקָעָ פָּרִינְדָּה אַבְּנָן זַיְקָד בָּאַטְיְילִיקָט אַוְף דֻּעָר אַיְנְלָאַדְוָנָג פָּוּן דֻּעָר „קְדִימָה“: י. אַקְנָא, ה. בָּאַכְרָאָה, ס. בָּוּרְשָׁטִין, ח. בָּעַרְגְּנָעָר, א. בָּרִיּוֹז בָּלָאָט, הָרָב ח. נַוְטָנִיק, ג. נַיְלָוִנִּישָׁ, י. וּוֹיְסְלִיאָז, י. לַעֲרָנָעָר, ש. מַאֲדָאָנָץ, ה. מַוְנָע, א. סּוֹצְקָעָוָה, ב. עַוְרָאַוִוִשָׁ, ב. פָּאַטְקָיִן, א. פִּינְגָלוֹן, ד. מ. פָּעַרְשָׁטָעַנְדִּיגָן, ג. פְּרִידְמָאָן, י. קָהָהָאָן, י. קָרְדָּשָׁ, י. רָאַפְּאַפְּאָרָט, י. וּוֹיְמָה, ד. ה. שָׁאָשָׁקָעָט.

אֵין דִּי אַרְטִיסְטִישָׁע טִילְוָן פָּוּן דִּי אַוְנְטָעַרְנָעַמְוָנָגָעָן הַאָבָן אַנְטִילְגָּנָגָעָן: ס. בָּעַרְקָאָה, י. וּוֹיְסְלִיאָז, פְּרִידְאָה וּוֹיְלָעְנָסְקִי, ש. טִינְעָל, ש. מִינְדָּאַלְעָק, ש. צְיִילְדָּר, סָאַנְיָאָ קָאָרָן, ד. קָלְיִמְאָן, מָרִים רָאָכְלִין, רָאָובָן שְׁוּוֹיָאַטָּלָא, לְיאָאָנָא שִׁירָעָר, שִׁינְיָנָל שְׁלִיְּכָעָר, יְאָשָׁא שָׁעָר אָוָן אַנְדָּרָעָר מִינְגְּלִידָרָעָר פָּוּן דָּוד הַעֲרָמָאָן טַעַטְעַרְ-קְרִיּוֹן.

דֻּעָר קְאַמְּטָעָט דְּרִיקָט אָוִוִּים בִּי דֻּעָר נַעֲלָעַנְהַיִּט אַדְאָמָק אָוָן אַנְעַרְקָעַנְגָּוָנָג דִּי אַוְבִּזְנִ-אַוְיְסְנָעַרְעַכְנָטָעָ פָּרִינְדָּה פָּאָר זַיְעָר קְאַפְּעַרְאַצְּיָע אֵין דֻּעָם פָּאַרְגָּאַנְגָּעָנָעָם יָאָר. דִּוְרְכְּפִּירָן דִּי אַוְנְטָעַרְנָעַמְוָנָגָעָן פָּוּן „קְדִימָה“ אֵין דֻּעָם פָּאַרְגָּאַנְגָּעָנָעָם יָאָר.

ר. ליעויטא, מילכמאן, ענגעל, י. פאו, ח. קאטלאזש, ש. שער און אנדרענט די גרווע האט געהאלפּן צונרייטן פארישידענע אונטערגעמנונגען און געזארגט פאר דער ווירטשאפט פון דער "סידימה".
די פארשטייער פון דער "סידימה" אין דעם, "באארד אָפּ דעפייטים" זענען געוענען: ס. בורשטיין, מ. גראינבערג און מ. ווילענסקי.

סעיפים ארכיטקטוניים

דער סעקרעטמאָר פון דער „קיידמהּ“ איז פר' 5. פרידמאָן; ביבלויאַטְעָ
קָאָר — פר' י. דָּאָרָעָנְבָּלָטְמָן; הוֹיוֹאָוִיפָּזָעָר — מֶרֶן וּ. טָאָמָאָס.
דער קָאָמִיטָעָט דָּרִיקְט אָוִיס זַיְן צָוְפָּרְדִּינְקִיטָּיִט מִיט דָּעָר אָרְבָּעָט פָּוּן
די „קיידמהּ“-בָּאָטְמָאָטָעָ.

פר' ש. פָּאָדָעָם האָט רְעוּזְגְּנוּרָט פָּוּן דָּעָם פָּאָסְטָן אלָס אֲדֵמִינִיסְטְּרָאָטָאָר
דָּעָם 17.1.61 צָוְלִיב גְּנוּזְנְתָהִיטִיסְטָעָמִים. דער קָאָמִיטָעָט דָּרִיקְט אָוִיס בַּיִּ
דער גָּעָלָעָנְחִית אַדְּאנָס אָוּן אָן אַנְעָרָקָעָנוּנָגָן פר' פָּאָדָעָם פָּאָר זַיְן לְאָנְגָּ
יאַרְקִיעָּר אָוּן אַיְבָּעָרְגָּעָנְבָּעָנְעָר אָרְבָּעָט פָּאָר דָּעָר „קיידמהּ“.

באוועגונג פון מיטגלידער

זו דער פָּרָאצְיָאַרִיךְעַד יְעַרְלַעֲכָר אַלְגַּעֲמִינָּעַד פָּאַרְזָאַמְּלָוָנָּג הָאָטָּ דֵּי
"קְדִימָה" גַּעַצְיָלֶט 1198 מִיטְגְּלִיעַשׁ. אַיְן מִשְׁךְ פָּוּן בָּאַרְכְּטִיאָר זַעֲנָעָן צֹוּ
עַפְקָוּמָעָן 15 מִיטְגְּלִידָעָר. 16 מִיטְגְּלִידָעָר זַעֲנָעָן גַּעַשְׁתָּאָרְבָּן אָוֹן 22 מִיטְגְּלִידָעָר
זַעֲנָעָן אַוְסְגַּעַשְׁתָּרָאָכְן גַּעַוְאָרְן אַלְסָם נִיטְפִּינְאָנְסִיעָלָעַ. זוּ דָעַר אַיְצְטִיקָעַר
יְעַרְלַעֲכָר פָּאַרְזָאַמְּלָוָנָּג צִיּוֹלֶט דֵּי "קְדִימָה" 1170 מִיטְגְּלִידָעָר, אַיְן דָעַם 299
פָּרוֹעָן.

בִּיבְּלֵי אַשְׁר

די ביבליואטיך פון דער "קידימה" האט צו פארצ'יכענען איזן משך פון דעם פארגאנגענען יאָר אַ ווֹיטערדיין צוּוווקס פון 236 ביכער. עס זענען אַינְגַּעֲקִיפֶת גַּעֲוָאַרְן אַיזְמַד פון דעם יאָר בֵּיכֶר פֿאַר 197 פֿונְט.

נישט געקוּט דערוֹף וואָס די אַלְגַּעֲמִינָּע צָאֵל לִיעְנָדָר אַיִּז גַּעֲלִיבָן אֶם עַדְיוֹינִיקָּר דַּי זעלְבָּעָ, וּוֹי אַיִּז יָאָר 1960 (515) לִיעְנָדָר נְגַבִּי 510 אַיִּז יָאָר (1960), אַיִּז דַּי צָאֵל גַּעֲלִיעֲנָטָע בִּיכָּר ווַיְתַעַר גַּעֲפָאָל (2636) לְגַבִּי 3033 אַיִּז יָאָר (1960) צָוָּלִים דַּי זעלְבָּעָ סִבְות וואָס אַיִּז דַּי פָּאַרְגָּאנְגָּעָן עַירָּן: דָּאָס אַיבְּרָצִיעָן זִיךְ פּוֹן פִּיל לִיעְנָדָר אַיִּז דַּי פָּאַרְשָׁטָעָט, וואָס גַּעֲפִינָּעָן זִיךְ ווַיְתַעַר פּוֹן דַּעַר בִּיבְּלָאַטָּעָק, דַּי נִישְׁתְּגַנְּגָנְדָע צָאֵל פּוֹן נִיְּידָעָרְשִׁינָּעָן בעַלְטָרִיסְטִישׁ עַיְדִישָׁע בִּיכָּר אַוְן דַּי טַעַלְעוֹזִיעָ, וועַלְכָעָ רַוְיבָּט צָוָּפִיל צִימָט בְּיֵי דַי לִיעְנָהָר, אַוְן בְּמִילָּא בְּלוֹיבָט ווַיְנִיקָּר צִימָט אוֹיֵף לִיעְנָהָר.

פָּאַלְגָּנְדִּיקָּעַ גַּעֲבִיטִין: אֵין מִשְׁךְ פֹּון יָאָר זָעַנְעָן גַּעֲלִיּוּנְטַ גַּעֲוֹאָרַן יַדְיוּשָׁע בַּיְכָעֶר לְוֹוִיט דַּי

אין דעם יוכל-יאר דארך אויך דערשיינען דער דעריטער אויסטראלייש
וידישער אלמאנאך, ווילכער ווועט רעדפֿרעוונטירן דאס ניסטיקע פנוי פון
אונדרער יושב.

מייטן אבערגנונגבען דעם דאזוקין בארכיכט ווענדערת זיך דער קאמיטעט צו
אייך, מיטנגלידער פון דער "קידימה", וויטער צו שטארקן אונדזוער אינסטייט
טומציע און פאראונאנדרלען דעם 50-יאיריקן יוכל פון דער "קידימה" אין א
מעכטיקע מאנויפנטאטצעי פאר יידישער פאלקסטיטימלעכדר קולטור אין
אויסטראליע, פאר באפעסטיקן דאס יידישע ווארט אין אונדזוער ישוב און
פאר שטארקן דאס הינע יידישע לאבען בכלַ.

קאמיטעט אונ קאמעסיעס

די לעצטער ערלעכע אלגעמיינע פארזומאלונג פאַרְן-49-טָן מעטיקיטס-
באָראַדִּיכְטִיאָר אַיז אָרגְנָעָסְמָעָן דָּעַם 21-טָן עַבְרוֹוָאָר 1961 אָונְטָעָר דָּעַם
פָּאַרְזּוּיָּה פָּוּן פְּרִינְד סְעַנְדָּר בּוֹרְשְׁטִין.

דער עוקטומיו האט אַפְּגָנָהָלֶטֶן אֵין מִשְׁךְ פָּוֹן יָאָר 7 זִיכְּנָגָעַן.
פר', אַיְוָה אֲרָזָן האט דָּרְכָּנָהָלֶזֶן אַיְנוּקָעָז צִיכְּנָגָעַן אֵין שִׂיכָּתָן מִיטָּזָן רַיוּעָז קִין אַוְסָּלָאָנד אָוּן פר', פ. בְּלָאָק צָוְלִיב זִין שְׁוָאָקָן גַּעֲזָנָטָן צּוֹשְׁתָּאָנָד.

עם זענען אויסגעווילט געווארן פֿאָלנְגֶנדָע קָאַמִּיסִיעַם:

א) קולטור-קאמישיע: ג. נריפענברג (פארוציאער). פ. אלטמאן, ס. בורשטיין, י. געתלהר, מ. גריינבערג. ווילענסקי, מ. זאלצמאן, ש. טיגעל, ב. עזריאלקוביץ, א. קוואטקאזקי, ח. רוזענברעט. י. רימשער:

(ב) פינאנס-זוריThetaפט-קאמיסיע: ג. מושרוני (פארוצער), י. איזינהארן, אלטמאן, ס. בורשטיין, פ. בלאך, א. גראשואן, י. משיזשיק, פרוי. ע. טא-באמשנובס, ג. קמנושים, שי. פאוואדאנובקו, שי. גווארה.

(ג) ביבליות-קאמוסים: מ. גרינברג (פָּרוֹזִיצֶר), פְּרוֹי. ע. טאכטשניך, ב. עזריאלי, ש. שווארץ.

אין משך פון יאר איז געוווען מעטיך א פרויעז-גרופע אונטער דער אנדירונג פון פרוי ע. טאכטשינק. אין דער ארכבעט פון דער גרווע האבן ציד באטייליקט די פרנויען: ט. נימטעה. א. ווארשאומסן. ע. מאבאטשינק.

די קולטור-טוטייקיט פון דער "קדימה" אין דעם פארגןאנגענעם יאר האט זיך ניט באנרגענענט בלויז צו די ארכויסטריטן פון די איסטלענדישע געסט. אַ גאנצע רוי אונטערנונגונגען זונגען אַינגענערדרנט געווארן מיט לאקסאלע קולטור-כוחות און אין רעדולטאט האט זיך באקסמען אַן אַינטענ-סיווע קולטור-טוטייקיט אַין משך פון במעט דעם גאנצן יאר.

דער קאמיטעט האט פיל אויפערקזאמקיט געשאנקען אין דעם פארגןאנגענעם יאר דער פראנגען פון איבערטראנן די "קדימה" אין אַ מעער צענרטאלן פלאז. עס איז גערופן געווארן אַן אויסער-אַרדנטלעכע אלענעמינע פארזומלונג פון די מיטיגלידער צו באָהאנדרלען די דאָזישע פראנגע. אַויף דער פארזומלונג איז אַן אַיבערוונגענד ערעהיט פון די מיטיגלידער געווען פאָר אַיבערטראנן די, "קדימה" אַן אַ צענרטאלן פלאז, הנם די מיינונגגען האבן זיך אַן דער פראנגע געשפלטן אַויף צוּוֹי אַ טיל מיטיגלידער האבן געהאלטן, אַז מְדַאָּרֶף בווען אַן אַיְגָּעָנָּע נײַיע "קדימה"-געבידיע אַז טיל אַז געווען פאָר בווען אַ גרויס פֿאָלְקָס-חויז צוּזָּמָּען מיטן צוּזָּמָּישן סטיטראטט. עס האבן געפֿעלט בלואיז עטלאָכע שטימען צו דער גויטיסער קוֹאַלְפִּיצְרוּטָּר ערעהיט פון 75% שטימען, כדי דער פֿאָרְשָׁלָּאן פון אַיבערצופֿרִין די "קדימה" אַין אַ צענרטאלן פלאז זאל אַנְגָּנוּמוּן וווערן.

געמונדייס אַין אַכְּט, אַז אַין דעצעמבער 1958, וווען דער פֿאָרְשָׁלָּאן אַז געשתאנגען אַויף דער יערליךער אלענעמינע פארזומלונג, האט ער ניט באָקְומָען אַפְּילוּ קִין געווינְגְּלָעכְּבָּע מערהייט שטימען, וווערט קלָאָר, אַז מיטָן גְּלִידְעָר פון דער "קדימה" הובְּן אַן צוּ פֿאָרְשָׁטִין די וויכטיקיט פון אַיבער-טראנן די "קדימה" אַז גַּעֲטַע שׂוֹין וויכער לְאָגָּן נִיט דּוּירָן בֵּין עַס ווועלָן אַנְגָּנוּמוּן וווערן קָאנְקָרָעָטָשׂ שְׂרִיטָן צוּ פֿאָרְוּוּרְקָלְעָכָן דעם געדאנס פון אַיבערטראנן די "קדימה" אַין אַ שיינְעָם לְאָקְסָל אַז צענרטאלן אַרט.

בַּיּוֹם סּוֹפְּ פָּוֹן פֿאָרְגָּנָּעָנָּעָם יאר אַז די "קדימה" אַריַין אַין דעם 50-טָן יאר אַיר עַזְּסִיטָעָן. אַט די דְּاطָע אַז יוּידָר ווּכְטִיק נִיט נָאָר פֿאָר אַונְדוּר אַינְסְטִיטּוּצְיָע, נָאָר פֿאָר אַז גְּאַנְצָן הָנָן יְדִישָׁן יְשָׁוָב, ווּילְ דִּי דָּאָזִישָׁע דְּاطָע מִינְט 50 יאר אַרְגָּנָּזִירָטָע יוּידִישׂ קָולְטוּרְ-טּוּטִיקִיט אַין מעלבָּרָן, ווִי אַוְיךְ 50 יאר פון פֿוּרְעָמָעָן יוּידִישׂ פֿאָלְקָסְטִימְלָעָךְ לְעַבְּן אַין אַוּיסְטָרָאַלְיָע בְּכָלְלָה.

אַין שִׁיכּוֹת מִיט דעם האט דער "קדימה"-קאמיטעט פֿרָאַקְלָאַמִּוּט דעם "קדימה"-יּוּבְּלִיּוֹר אַז גַּעֲטַע גַּעֲטָע אַז גַּעֲטָע אַז יּוּבְּלִיּוֹר קָאמִיטָעָט, אַין ווּלְכָן עַס זְעַנְעָן אַריַין פֿאָרְשָׁטִיעָר פון די וויכטיקְסְטָע הַיְנָע יְדִישָׁע אַינְסְטִיטּוּצְיָע. דער יּוּבְּלִקְאַמִּיטָעָט האט אַינְגָּנָּעָנָּע אַז יּוּבְּלִ-בָּאנְקָעָט אַלְמָן אַרְיִינְפִּירָר צוּ דעם יּוּבְּלִיּוֹר. דער באָנְקָעָט, ווּלְכָרְהָר האט גַּעֲטָע אַז פֿיּוּרְלָעָכְּן כָּאַרְאָקְעָר, האט צוּנְעָצְוָגָן אַ גְּרוּיסָן עַולְמָן פֿוֹן פֿרִינְד אַז פֿאָרְעָרָר פון דער "קדימה".

אוֹוָה דעם באָנְקָעָט אַז גַּעֲטָמָלָט גַּעֲטָאָרָן אַ באָדִיטְנְדִּיקָע סּוּמָע גַּעֲלָת פֿאָרָן "קדימה"-יּוּבְּלִ-פָּאנְדָּן. די דָּאָזִישָׁע אַקְצִיעָא אַז גַּעֲטָאָרָן אַז אַנְהָיָב פון דער אַקְצִיעָא פֿאָרָן יּוּבְּלִ-פָּאנְדָּן, ווּלְכָרְהָר ווּעָרְט ווּיְטִיטָר פֿאָרְגָּנָּעָנָּע אַז שְׁאָפָּן פֿאָר דער אַינְסְטִיטּוּצְיָע אַ שְׁטָאָרְקָרָעָר פֿינְגָּנְסְ-יְעָלָע באָזָע אַז גַּעֲטָמְלָעָכְּן אַרְצָוּרְן צוּ פֿרִינְד אַז בְּעַסְעָרָע טּוּטִיקִיט.

דער "קדימה"-יּוּבְּלִ-קָּאמִיטָעָט האט אַוּיסְטָרָאַלְיָע פֿאָרָן יּוּבְּלִ-יָּאָר אַ פָּלאָן פון אַריַיְקָוּלְטוּר-אַונְטָרָנְגָּנְגָּעָן, ווִי קִינְסְטָלְעָרִישָׁע אַוּוֹנְטָן, קִיטְעָרָרִישָׁע אַוּוֹנְטָן, אַ יּוּבְּלִ-בָּאָל, אַז אַוּיסְטָמְטָעָלָגָן א.א.ו.

יידישע נאציאנאלע ביבליאטעך "קדימה"

עיר ל עבר באריכט

פָּאָרֶן 50-טַן טְעִמְקִיְיטְסִיְּאָר

חשוב פרינט, מיטג'ידער פון דער "קדימה".

мир האבן דעם כבוד איבערזונגען איירך דעם 50-טן טעטקייטליך און קאמעס-בָּאַריכט פָּוֹן דָּעֵר יִדְּיַשְׁעָר נַאֲצִיאָנָאָלְעָר בִּיבְּלִיאָטָעָק "קדימה" פָּאָרֶן יָאָר 1961.

די וויכטיקסטע געשעגעניש איז דער טעטקייט פון דער „קדימה“ אין דעם פארגאנגענעム יאר איז, בלוי ספק, געווען דעל באזוז פון דעם דיבטער אברהאם סוצקעוער פון ישראל. א. סוצקעוער איז געווען דער פערטער גאטסטידערגער, וועלכן די „קדימה“ האט אראפנערבראכט איזן די לעצטעה יארן. זוין באזוז איז פאראואנדליך געווארן, איזו ווי די באזוכן פון די פריערדיךע גאטסטידערגער, איז א מין התעוררות-קאטבויו פאר יודיש, יודישער קולטור, יידישן פום און א פארשטארקטן בונד מיט מדינת ישראל.

א. סוכצעווער'ס אייניגארטיקע און באפליגעטלטער רעדפערטטען, אונגעלאַדנען. מיט א טיפן פֿאָטערישן אַטְעָם, האבן מיטנעריסן דאס יידישע מעַבּוֹרָן. אַין משך פּוֹן זַיִן באָזֶז אַין יְרִישׁוּ דִּכְתּוֹנָג פּוֹן אַן אַבְּסְטַרְאַקְטָן בְּאֲגַרְיוֹף גַּנוּאָרוֹן פְּאַר פֵּיל וַיְהִי אַין מַעֲבּוֹרָן אַגְּמַנְטָקָע שְׁפִּיּוֹן, מַט וּלְכָעָר זַיִן פְּלַעַן זַיִן שְׂמִינִיּוֹן אַנוּ בְּגַהְמָה סְבָכָנוּ וְנַאֲבָגָיִוּן, וְנוֹאָבָגִיּוּן.

אויך דער באזוך פון דעם צויגיטן גאנטסט — דר. חיים שאשקבעס פון אטעריקע — האט ביינגעטעןערט צו דער קולטור-טאטטייט פון דער "קרימה" אוין דעם פארגאנגעגענען יאר. די "קדימה" האט נט נאר געהאלפן דר. שאשקבעס אוין שליחות צו פארשפראיטן די אויסגענבן פון ייוז'א אונז איזויפשטעלן דא צוריך א ייוז'א-אָפְטִילּוֹגָן, נאר האט אויסגענונג זיין באזוך אויף איזונזווארדעגען אינזיקע יונגע רעדפעראטן. אוין זיינע בילדערישע אונז אינטערעסאנט רעדפעראטן האט דר. שאשקבעס — "דרער פַּלְעִינְדְּרִיךְעֶרְ יִידְיָה שער אַמְבָּאַסְדָּאָר" — איבערגענבען ליעבעדיקע גראסן פון אַגְּנָצָע רייזישע ישובים אוין האט איזו אַרְוָם גַּעֲשֵׁתָרָקְטָט דעם קַאנְטָאָקְטָט פון אָונְדוּרָעָר יישוב מיט דער יידישער וועלט.

עם דארה אויך דא דערמאנט ווועגן דער באזורך פון. ארטומסקי פון ישראלי, וועלכבר אוין נעקומען האהער אין שליחות פון וועלט-קאנדריניר-קאמייטעט פון "בונד" אוון הקאט דא געהאלטן אַרי רעלפערעטען אויה סקטו-רנצעעל-שאפטלעבע טעםמעם. אין רעלפערעט האט. ארטומסקי געהאלטן אויף דער איניג'אנדרונג פון דער "סידימט".

די באזוכן פון די דריי געסט האבן פיל געהאלפן צו הויבן דעם אין-ערעס פון אונדזער יישוב צו קולטור-געעלשאפטמעכע פראנן און צו שטארקן דאס הינע יידישע קולטור-לעבן בעכַּב.

יידישע נאציאנאלע ביבליואטיק **"קדימה"**

אמטן פון 21טן פערואר 1961 ביוזן 6טן מעדיז 1962

ע ק ז ע ק ו ט י ו :

מר. ס. בורשטיין — פרעוזידענט
מר. פ. אלטמאן — וויצע-פרעוזידענט
מר. י. רויימער — וויצע-פרעוזידענט
מר. ל. טשערני — ערוץ-קאסירער
מר. י. טשייזיק — געהילף פון ערוץ-קאסירער
מר. ב. עזראוייטש — ערוץ-ספראטער

ק א מ י ט ע ט :

מר. י. איינחהרון
מר. פ. בלאך
מר. ש. טינגעל
מר. י. געתלאער
מר. ג. סמוושיק
מר. צ. גערשאָוו
מר. ש. פאּוואָדאָוּסְקי
מר. מ. גריינבערג
מר. ג. גרייפענבערג
מר. מ. ווילענסקי
מר. ח. רָאֶזְעַנְבָּעָם
מר. מ. זאלצמאן

ערוץ-אָרוֹאָקָָט: מר. י. אָקָָנָָא לְלִב.

אָוְדִיטָָא: מר. ל. סְטָָמָָאָן

סְפָָרָעָטָָא: מר. ל. פְָרִידְמָָאָן

בִּיבְּלִיאָטָָעָקָָאָה: מר. י. דָּאָרָעָנְבָָלָָאָט

הָוִוְּזָאָוְפָָזָָעָרָה: מר. וו. טָאָמָָאָס

Printed by YORK PRESS LTD, 198-204 Faraday Street, Carlton, Melbourne.

געגינדרעט 26طن דעכעטבער, 1911

לי. ב. ב. „קדימה”

ליינגן סטרויט, נארט קארלטאָן 842-834

טעטיקייטס-בָּאַרְיכַּט

פָּאָר דָּעֵר צִיּוֹת פּוֹן

פּוֹן עֲבָרוֹאָר 1961 בְּיֹון 6 טָן מַעֲרֵץ 1962

קָאַסְעַ-בָּאַרְיכַּט אָוֹן פָּאָלָאנֶס

פָּאָרְן 50טָן טְעַטְּיקִיְּיטְסִיְּאָרְ

פּוֹן 1טָן סְעֻפְּטַעַמְבָּעָר 1960 בְּיֹון 31 אָוִינְגְּסְט 1961

פּעָבְרוֹאָר

1 9 6 2

מעלבוֹר

„קדימה“-קָאַמִּיטָעַט מִיטַּן דִּיקְטָעֵר אַבְרָהָם סּוֹצְקָעוּועָד

לֵם זִכְּן אֵין דָעֵר עֲרִישְׁטָעֵר רַוי, פּוֹן רֵ. צֹו לֵ. גַּתְשָׁעָרְנוּי, ע. טַאַבָּאַטְשָׁנִיק, פֵּ. בְּלָאָק, ס. בּוֹרְשְׁטוֹן,
א. סּוֹצְקָעוּועָד, י. רַיְמָעָר, פֵּ. אַלְטֶמְאָן, ג. גְּרִיפְעָנְבָּעָרגְן; צְוִוִּיתָעֵר רַוי, פּוֹן רֵ. צֹו לֵ. גַּתְשָׁעָרְנוּי,
י. אַיְוָנָהָאָרְזָן, מ. גְּרִינְבָּעָרגְן, צ. גְּרִעָרְשָׁאוֹה, ב. עֲרוֹאָוּוִיטְשָׁ, מ. וּוֹלְעָנְסָקִי, ש. טִינְגָּעָל, א. קְוּוַאַטְקָאָוָר
סְקִי, י. גְּנִטְלָעָה, ג. סְמוֹזְשִׁיק; דְּרוֹיטָעֵר רַויִי, ג. פְּרִידְמָאָן, מ. וְאַלְצָמָאָן, ש. שְׂוֹאָרָץ.

גענריינדעת 26טן דעכעטבעה, 1911

יל. ב. ב. „קדימה”

לייגאנ סטרויט, נארט קאראלטאָן 842-834

טעטיקייטס-בָּאַרְיכֶּת

פֿאָר דֿעָר צִוְּיט פֿוֹן

21טן פֿעַברוֹאָר 1961 בֵּין 6טן מַעֲרֵן 1962

קָאַסְעַ-בָּאַרְיכֶּת אָזְן בָּאַלְאָנֵס

פֿאָרן 50טן טַעַטְיקִיְיטְסְּפִּיאָר

פֿוֹן 1טן סֻעַּפְטַעַמְבָּעָר 1960 בֵּין 31 אָוִיגָּוּסְט 1961